

İkitərəfli əlaqələr genişlənir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Əbu-Dabidə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti ilə görüşüb, bir sıra tədbirlərdə iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın dəvəti ilə bu ölkəyə səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dekabrın 17-də Əbu-Dabidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan ilə görüşü olub.

Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan Əbu-Dabidə keçirilən "Gələcəyin Oyunları 2025" adlı illik qlobal idman turnirinin açılış mərasimində iştirak etdiyinə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev də öz növbəsində dəvətə görə təşəkkür etdi və bu tədbirin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində yüksək səviyyədə təşkil olunması münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Söhbət zamanı strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-BƏƏ ikitərəfli əlaqələrinin bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, həmçinin bərpalanan enerji, mədəni, humanitar və digər istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı.

2

Strateji tərəfdaşlığa əsaslanan uğurlu əməkdaşlıq

Azərbaycan-Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri münasibətləri yeni yüksəliş mərhələsindədir

Prezident İlham Əliyev Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanla görüş zamanı strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-BƏƏ ikitərəfli əlaqələrinin bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, həmçinin bərpalanan enerji, mədəni, humanitar və digər istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Ümumiyyətlə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri müasir dünyada öz inkişafı ilə seçilən dövlətlərdəndir. Azərbaycan ilə BƏƏ əlaqələrinin əsası 1991-ci ildə qoyulub. Azərbaycanın ərəb dünyası ilə dərin tarixi-mədəni bağlılığı var. Eyni zamanda Ərəb Dövlətləri Liqasının bütün üzvləri Azərbaycanın hazırda sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatının (QH) üzvləridir. İslamofobiya meyillərinə qəti şəkildə qarşı çıxan Azərbaycan 2008-ci ildə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü əsasında başlatılan

"Bakı Prosesi" sayəsində müsəlman ölkələri ilə Avropa dövlətlərinin nümayəndələrini bir araya gətirməklə mədəniyyətlərarası dialoqun dünya miqyasında təbliğinə güclü tökan verib. Məhz bu proses çərçivəsində Azərbaycan tərəfindən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq forumları təşkil edilir.

4

Amnistiya təşəbbüsü geniş sosial əhatəyə malikdir

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan dövlətinin humanizm və ədalət prinsiplərinə söykənən siyasətini ardıcıl şəkildə davam etdirərək "Konstitusiyə və Suverenlik İli" münasibətilə amnistiya elan olunması təşəbbüsü ilə çıxış edib. Bu addım dövlətin vətəndaşa yönəlik siyasətinin, sosial ədalətə və insanpərvərliyə verdiyi önəmin növbəti bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilir. Təqdim olunan amnistiya aktının layihəsi geniş sosial əhatəyə malikdir və xüsusilə dövlətçilik maraqları naminə fədakarlıq göstərmiş şəxsləri diqqət mərkəzinə alır. Layihəyə əsasən, Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarında, o cümlədən Vətən müharibəsində və 2023-cü il sentyabrın 19-20-də keçirilmiş antiterror tədbirlərində iştirak etmiş şəxslərin cəzadan və ya cinayət məsuliyyətindən azad edilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin bu əməliyyatlarda həlak olmuş və ya itkin düşmüş şəxslərin yaxın qohumları, Ermənistanın mülki əhaliyə qarşı hərbi təxribatları nəticəsində ölüb olmuş şəxslər də amnistiyanın əhatə dairəsinə daxil edilir.

6

Regiondakı yeni status-kvo Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbələrinin nəticəsidir

Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonrakı 10 il ərzində Azərbaycanın dövlət büdcəsini 17 dəfə artırmağa nail olması, bizim real müstəqilliyə gedən yolumuzun başlanğıcı hesab edilən "Əsrin müqaviləsi"ni imzalaması və neft-qaz ehtiyatlarımızın beynəlxalq bazara çıxarılması üçün layihələrin təməllərinin qoyulması ümumi gedişatı dəyişdi. Ümummilli Liderin siyasi varisi cənab İlham Əliyevin Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirməsi və bu istiqamətdə qətiyyətli davranışları Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyinə tam şəkildə nail olunması istiqamətində həlledici amil kimi çıxış etdi. Çoxsaylı maneələrə baxmayaraq, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın artan güc və imkanları hesabına, o cümlədən milli maraqlar zəminində barışmaz mövqeyi ilə, qlobal xarakterli layihələrin reallaşdırılmasına nail olmaqla respublikamızı sıradan postsovet dövlətindən qlobal aktor statusuna yüksəltdi.

4

Azərbaycan nümunəsi

Ölkəmizin qlobal tədbirlərə uğurlu evsahibliyi beynəlxalq miqyasda təqdir olunur

Cari il 15 dekabr tarixində Prezident İlham Əliyev 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatının 2027-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilir ki, Beynəlxalq Futbol Federasiyaları Assosiasiyası (FIFA) Şurasının 2025-ci il 2 oktyabr tarixli iclasında 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatının (FIFA U-20 World Cup) 2027-ci ildə Azərbaycanda və Özbəkistanda keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir. "Azərbaycanın 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatı kimi mötəbər bir idman tədbirinə evsahibliyi etməsi onun idman ölkəsi kimi artan nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə, gələcəkdə belə mühüm layihələrin respublikamızda yüksək səviyyədə təşkilinə müsbət təsir göstərəcəkdir".

5

İqtisadi inkişaf və rahat həyat abad yoldan başlayır

Başa vurmaqda olduğumuz il ərzində də yeni yollarımızın açılışı oldu. Başlayaq elə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdən. İyulun 3-də Prezident İlham Əliyev Əhmədabəyli-Füzuli-Şuşa yolunun açılışında iştirak etdi.

Mövcud yolun uzunluğu 101, yeni yolun uzunluğu isə 81,7 kilometrdir. Yeni yol məsafəni 19,3 kilometr qısaldır. Birinci texniki dərəcəyə uyğun olan yolun ilk 48 kilometr 6, qalan 33,7 kilometr 4 hərəkət zolağından ibarətdir. Yolboyu bir qovşağ, 11 körpü, 7 tunel, 6 viadukt, yeraltı keçidlər və digər zəruri infrastruktur yaradılıb.

Layihə çərçivəsində inşa edilən körpülərin ümumi uzunluğu 1557 metrdir. Viaduktların bəzilərinin tikintisi za-

manı Azərbaycanda ilk dəfə olaraq aşırım qalıbların üfüqi sürüşdürülməsi üsulu ilə betonlama işləri yerinə yetirilib. İnşaat işləri zamanı yolboyu dəmir-beton və metal sədd çəpərlər, işıqlandırma sistemi quraşdırılıb.

Əhmədabəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolu başlanğıcını Hacıqabul-Horadiz-Ağbend-Zəngəzur dəhlizi magistral avtomobil yolundan götürməklə Füzuli, Xocavənd, Xocalı və Şuşanı birləşdirir.

7

Ermənilər qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıtmalarını niyə böyük təhlükə hesab edirlər

Qərbi Azərbaycan ərazisinin özəli Azərbaycan torpaqları olması barədə tarixi həqiqətləri daim vurğulayan Prezident İlham Əliyev konfrans iştirakçılarına müraziətində son iki yüz ildə ermənilər tərəfindən dəfələrlə deportasiya, soyqırımı və etnik təmizləmələrə məruz qalan soydaşlarımızın tarixi-mənəvi haqqının bərpə olunmasının bütün beynəlxalq konsepsiyalara uyğun olduğunu bildirmişdir.

XIX əsrin əvvəllərində imzalanmış "Gülüstan" və "Türk-mənçay" müqavilələrindən sonra ermənilərin kütləvi surətdə Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi ilə azərbaycanlıların deportasiya siyasətinin əsası qoyulub. Xüsusilə də 1905-1906, 1918-1921, 1948-1953 və 1987-1991-ci illərdə xalqımıza qarşı mərhələli şəkildə deportasiya və soyqırımları həyata keçirilib. Deportasiya siyasəti tarixi-mədəni irsimizin məhvi ilə də müşayiət olunub, abidələrimiz dağıdılıb, qədim Azərbaycan toponimləri saxta və uydurma adlarla əvəzlənib, ermənilər tərəfindən açıq şəkildə monoetnik dövlətçilik və etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirilib.

6

İkitərəfli əlaqələr genişlənilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Əbu-Dabidə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti ilə görüşüb, bir sıra tədbirlərdə iştirak edib

Əvvəli 1-ci səh.

Dövlətimizin başçısının BƏƏ-yə, BƏƏ Prezidentinin isə Azərbaycana səfərləri məmnunluqla xatırlanaraq, bütün bunların və müxtəlif səviyyələrdə həyata keçirilən digər qarşılıqlı səfərlərin münasibətlərimizin inkişafında roluna toxunuldu.

Görüşdə Azərbaycan və BƏƏ prezidentləri əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi apardılar.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan "Gələcəyin Oyunları 2025" adlı illik qlobal idman turnirinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, "Gələcəyin Oyunları" hər il təşkil olunması nəzərdə tutulan qlobal idman turniridir. Turnir iki mərhələdə həyata keçirilir. İlk mərhələdə idmançılar fiziki idman növləri üzrə yarışrlar. İkinci mərhələdə isə idmançıların rəqəmsal oyunlar üzrə bacarıqları sınaqdan keçirilir. "Növbəti nəsil insanlar. Gələcəyini oynat" deyəti altında təşkil olunan turnirdə müxtəlif ölkələrdən idmançılar ümumilikdə 11 idman növü üzrə yarışacaqlar. Ötən il BƏƏ 9 iddiaçı namizəd arasında qalib gələrək, 2025-ci ildə keçiriləcək "Gələcəyin Oyunları" turnirinə evsahibliyi etmək hüququ qazanıb.

Daha sonra Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şərafinə nahar verilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Əbu-Dabidə keçiriləcək "Gələcəyin Oyunları 2025" global idman turnirinin açılış mərasimində iştirak etmək üçün Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində (BƏƏ) işgüzar səfərdədir. Dövlətimizin başçısının səfər çərçivəsində BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan ilə ikitərəfli görüşü keçirilib. Bu səfərin məqsədi yalnız idman tədbirində iştirakla məhdudlaşmır, həm də Azərbaycan-BƏƏ strateji tərəfdaşlığının möhkəmlənməsi, iqtisadi və humanitar əməkdaşlığın genişləndirilməsi, həmçinin regionda sabitliyin qorunması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Qeyd edək ki, "Gələcəyin Oyunları" turniri hər il təşkil olunur və idmançıların həm fiziki, həm də rəqəmsal oyunlar üzrə bacarıqlarını nümayiş etdirdiyi qlobal platformadır. Turnirin təşkilatçısı "Phygital International" fiziki və rəqəmsal oyunların birgə keçirilməsini təşviq edir. Yarış iki mərhələdə keçirilir: idmançılar ilkin mərhələdə fiziki idman növləri, ikinci mərhələdə isə rəqəmsal oyun bacarıqları üzrə sınaqdan keçirilir. Dekabrın 18-dən 23-dək Əbu-Dabi Milli Sərgi Mərkəzində təşkil olunaacaq builk turniro müxtəlif ölkələrdən idmanın 11 növü üzrə iştirakçıların qatılması nəzərdə tutulub.

AZƏRTAC səfərin əhəmiyyətini Azərbaycan-BƏƏ strateji tərəfdaşlığının möhkəmlənməsi, iqtisadi və humanitar əməkdaşlığın genişlənməsi, həmçinin regionda sabitliyin qorunması baxımından təhlil edir.

Siyasi iradə və qarşılıqlı etimad münasibətləri dərinləşdirir

Əvvəla diqqətə çatdırmaq yerinə düşər ki, Azərbaycan Respublikası Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə sürətlə inkişaf edən strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini yüksək qiymətləndirir. Son illərdə ikitərəfli əlaqələr keyfiyyətcə yeni səviyyəyə yüksəlib, dövlət başçıları arasında mövcud münasibətlər bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına

tökən verir. Qarşılıqlı səfərlər isə əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir, iqtisadi, siyasi və humanitar əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar yaradır.

Prezident İlham Əliyev indiyədək Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə 6 dəfə, BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan isə Azərbaycana 3 dəfə səfər edib. Bu səfərlər iki ölkə arasında strateji dialoqun və qarşılıqlı etimadın möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır. Səfərlər zamanı imzalanan sənədlər və razılaşmalar əməkdaşlığın strukturu və rəqəmsal əlaqələrin inkişafına dəstək olur və ikitərəfli iqtisadi münasibətlərin dərinləşməsinə təmin edir.

Bu saziş ticarət həcmələrinin artırılması, investisiya axınlarının şaxələndirilməsi, innovasiya və "yaşıl texnologiyalar" sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi, Eyni zamanda biznes dairələrin arasında əlaqələrin möhkəmlənməsinə dəstək olur və ikitərəfli iqtisadi münasibətlərin dərinləşməsinə təmin edir.

Ünvanlıkdə bu günədək Azərbaycan və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında siyasi, iqtisadi, enerji, humanitar və mədəni sahələri əhatə

edən 50-dən çox ikitərəfli sənəd imzalanıb ki, bu da münasibətlərin institusional əsaslar üzərində inkişaf etdiyini göstərir. Parlamentlərarası əlaqələr də dinamik xarakter daşıyır və qarşılıqlı siyasi dialoqun mühüm tərkib hissəsi kimi çıxış edir. 2025-ci ildə hər iki ölkənin parlament sədrlərinin qarşılıqlı səfərləri qanunverici orqanlar arasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə və qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinə geniş imkanlar yaradır. Bu əməkdaşlıq tərəflərin beynəlxalq hüquqa və coxtərəfli diplomatiyaya verdiyi önəmi nümayiş etdirməklə yanaşı, regional və global səviyyədə sülhün, təhlükəsizliyin və siyasi sabitliyin möhkəmləndirilməsinə mühüm töhfə verir.

Azərbaycan və BƏƏ eyni zamanda Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı da daxil olmaqla beynəlxalq platformalar çərçivəsində uğurla əməkdaşlıq edirlər. Xüsusilə Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasında qeyri-daimi üzv olduğu 2012-2013-cü illərdə BƏƏ-nin ölkəmizə göstərdiyi siyasi dəstək yüksək qiymətləndirilir. Bu əməkdaşlıq tərəflərin beynəlxalq hüquqa və coxtərəfli diplomatiyaya verdiyi önəmi nümayiş etdirməklə yanaşı, regional və global səviyyədə sülhün, təhlükəsizliyin və siyasi sabitliyin möhkəmləndirilməsinə mühüm töhfə verir.

Ticarət, investisiya və "yaşıl enerji" əməkdaşlığı

Azərbaycan Respublikası ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlıq son

Azərbaycan Prezidentinin BƏƏ-yə işgüzar səfəri: Strateji tərəfdaşlıqda yeni mərhələ

illərdə dinamik şəkildə inkişaf edir və konkret rəqəmlərdə öz təsdiqini tapır. Belə ki, cari ilin yanvar-oktyabr aylarında iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 80 faizdən çox artaraq 147,49 milyon ABŞ dollarına çatıb. Bu artım qarşılıqlı iqtisadi maraqların genişləndiyini, eyni zamanda imzalanmış sazişlərin real nəticələr verdiyini göstərir. Investisiya sahəsində isə Azərbaycanın İnvestisiya Holdingi ilə Əbu-Dabi İnkişaf Holdingi tərəfindən yaradılmış Birgə İnvestisiya Fondu bir sıra prioritet layihələrin maliyyələşdirilməsinə və uzunmüddətli iqtisadi əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə şərait yaradır.

Turizm sahəsində əlaqələrin inkişafında birbaşa aviareyslərin xüsusi rolunu da vurğulamalıyıq. Bakı ilə Əbu-Dabi, Dubay və Şarja şəhərləri arasında həyata keçirilən birbaşa uçuşlar insanların gediş-gəlişini asanlaşdırmaqla yanaşı, humanitar təmasların genişlənməsinə də töhfə verir. Cari il ərzində təxminən 39 min BƏƏ vətəndaşının Azərbaycana səfəri turizm əlaqələrinin artan xətt üzrə inkişaf etdiyini göstərir. Bununla yanaşı, iki ölkə arasında tranzit daşımanın həcmi 20 faizdən çox artıb. Azərbaycanın regional logistika mərkəzi kimi mövqeyinin möhkəmləndiyini və ticarət əlaqələrinin daha da genişləndiyini nümayiş etdirir.

Enerji sahəsində əməkdaşlıq isə Azərbaycan-BƏƏ strateji tərəfdaşlığının əsas istiqamətlərindən biri kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

BƏƏ-nin aparıcı enerji şirkətləri olan "Masdar" və ADNOC-un Azərbaycanın enerji sektorunda fəal iştirakı bu əməkdaşlığın bariz nümunəsidir. Günəş və külək-elektrik stansiyalarının tikintisini nəzərdə tutan bu layihələr ölkəmizin enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə, bərpaolunan enerji mənbələrinin payının artırılmasına və "yaşıl keçid" strategiyasının sürətləndirilməsinə mühüm töhfə verir. Eyni zamanda bu təşəbbüslər Azərbaycanın regionda "yaşıl enerji" sahəsində qabaqcıl ölkələrdən birinə çevirmək məqsədinə xidmət edir.

Humanitar diplomatiya münasibətlərin mühüm istiqaməti kimi

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində minatəmizləmə fəaliyyətinə göstərdiyi dəstək ikitərəfli münasibətlərin humanitar ölçüsünü aydın şəkildə nümayiş etdirir. BƏƏ hökumətinin bu məqsədlə ANAMA-ya 5 milyon ABŞ dolları məbləğində maliyyə yardımı ayırması postmünaqişə dövründə təhlükəsizliyin təmin olunmasına, bərpa və yenidənqurma proseslərinin sürətləndirilməsinə mühüm töhfədir. Bu addım eyni zamanda BƏƏ-nin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və sülh gündəliyinə verdiyi siyasi, humanitar dəstəyin göstəricisi kimi qiymətləndirilir. Humanitar sahədə əməkdaşlıqla yanaşı, təhsil istiqamətində də əlaqələr ardıcıl şəkildə

genişlənilir və qarşılıqlı mədəni yaxınlaşmanı təşviq edir.

Bu baxımdan, 2024-cü ildə Azərbaycan Dillər Universitetində Şeyx Zayed adına ərəb dili auditoriyasının açılması iki ölkə arasında təhsil və mədəni əməkdaşlığın mühüm nümunələrindən biri hesab olunur. Hazırda Azərbaycanın bir sıra ali və ümumtəhsil müəssisələrində ərəb dilinin tədrisi gənclər arasında dil biliklərinin və mədəni anlayışın formalaşmasına xidmət edir. Eyni zamanda Azərbaycanın və BƏƏ-nin aparıcı ali təhsil müəssisələri arasında imzalanmış anlaşma memorandumları akademik mübadilənin, birgə elmi tədqiqatların və təcrübə proqramlarının genişləndirilməsinə imkan yaradır.

Ölkələrimiz arasında mədəni sahədə əlaqələr də ardıcıl və sistemli şəkildə inkişaf etdirilir. Keçirilən mədəniyyət günləri, sərgilər və təqdimatlar xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verir. Xüsusilə 2024-cü ildə Əbu-Dabi şəhərində təşkil olunan "Şuşa Günləri" adlı tədbir Azərbaycanın zəngin tarixi və mədəni irsinin BƏƏ ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından əlamətdar hadisə kimi dəyərləndirilir. Bu cür təşəbbüslər humanitar diplomatiyanın güclənməsinə, ölkələrimizin dostluq münasibətlərinin daha da dərinləşməsinə və uzunmüddətli əməkdaşlıq üçün etibarlı əsasların formalaşmasına xidmət edir.

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Strateji tərəfdaşlığa
əsaslanan uğurlu
əməkdaşlıqAzərbaycan-Birləşmiş
Ərəb Əmirlikləri
münasibətləri yeni
yüksəliş mərhələsindədir**Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın dəvəti ilə bu ölkəyə səfər edib.**

Dövlət başcısı Əbu-Dabidə keçirilən "Gələcəyin Oyunları 2025" adlı illik global idman turnirinin açılış mərasimində iştirak edib.

"Gələcəyin Oyunları" hər il təşkil olunması nəzərdə tutulan global idman turniridir. Turnir iki mərhələdə həyata keçirilir. İlk mərhələdə idmançılar fiziki idman növləri üzrə yarışirlar. İkinci mərhələdə isə onların rəqəmsal oyunlar üzrə bacarıqları sınaqdan keçirilir. "Növbəti nəsil insanlar. Gələcəyini oynama" dezi altında təşkil olunan turnirdə müxtəlif ölkələrdən idmançılar ümumilikdə 11 idman növü üzrə yarışacaqlar. Ötən il BƏƏ 9 iddiaçı namizəd arasında qalib gələrək 2025-ci ildə keçiriləcək "Gələcəyin Oyunları" turnirinə evsahibliyi etmək hüququ qazanıb.

Prezident İlham Əliyev Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanla görüş zamanı strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-BƏƏ ikitərəfli əlaqələrinin bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, həmçinin bərpaolunan enerji, mədəni, humanitar və digər is-

tiqəmətlərdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Ümumiyyətlə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri müasir dünyada öz inkişafı ilə seçilən dövlətlərdəndir. Azərbaycan ilə BƏƏ əlaqələrinin əsası 1991-ci ildə qoyulub. Azərbaycanın ərəb dünyası ilə dərin tarixi-mədəni bağlılığı var. Eyni zamanda Ərəb Dövlətləri Liqasının bütün üzvləri Azərbaycanın hazırda sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatının (QH) üzvləridir. İslamofobiya meyillərinə qəti şəkildə qarşı çıxan Azərbaycan 2008-ci ildə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü əsasında başlatılan "Bakı Prosesi" sayəsində müsəlman ölkələri ilə Avropa dövlətlərinin nümayəndələrini bir araya gətirməklə mədəniyyət-lərəarası dialoqun dünya miqyasında təbliğinə güclü tökan verib. Məhz bu proses çərçivəsində Azərbaycan tərəfindən Ümumdünya Mədəniyyət-lərəarası Dialoq forumları təşkil edilir.

Son illər ölkələrimiz arasında iqtisadiyyat, o cümlədən energetika sahəsində əlaqələr dinamik inkişafdadır. 2017-ci ildən bəri Dubay şəhərində ölkəmizin ticarət nümayəndəliyi, 2019-cu ildən isə yerli məhsullarımızın BƏƏ və Körfəz ölkələrində satışını təşkil etmək və "Made in Azerbaijan" brendini BƏƏ bazarında daha çox tanıtmay üçün

"Azərbaycan Ticarət Evi" fəaliyyət göstərir. Hazırda Azərbaycanda BƏƏ investisiyalı 350-dən çox kommersiya qurumu qeydiyyatdadır.

Prezident İlham Əliyev indiyədək Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə 6 dəfə, BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan isə Azərbaycana 3 dəfə səfər edib. Bu səfərlər iki ölkə arasında strateji dialoqun və qarşılıqlı etimadın möhkəmlənməsində mühüm rol oynayıb. Səfərlər zamanı

imzalanan sənədlər və razılaşmalar əməkdaşlığın strukturunu və gələcək hədəflərini dəqiqləşdirir. Belə ki, 2024-cü ilin yanvarında BƏƏ Prezidentinin Azərbaycana ilk rəsmi səfəri zamanı "Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" imzalanıb, 2025-ci ilin sentyabrında isə "Hərtərəfli Strateji Tərəfdaşlıq Əlaqələri haqqında Birgə Bəyannamə" qüvvəyə minib. Bu sənədlər Azərbaycan və BƏƏ arasında ikitərəfli münasibətləri keyfiy-

yətə yeni mərhələyə qaldıran strateji tərəfdaşlığın bütün sahələrdə möhkəmlənməsinə xidmət edir.

İki ölkə arasında imzalanan sənədlərdən göründüyü kimi, Azərbaycan ilə BƏƏ arasında ki əlaqələr strateji xarakter daşıyır. Qarşılıqlı münasibətlərin dostluq xarakteri daşması tərəflərin bir-birinə siyasi dəstəyini də təmin edəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-BƏƏ strateji tərəfdaşlığı
Yaxın Şərq istiqamətində yeni
siyasi-iqtisadi mərhələyə qədəm qoyur

Azərbaycan Prezidentinin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə səfəri iki ölkə arasında son illərdə formalaşmış strateji tərəfdaşlıq xəttinin ardıcıl davamı və dərinləşməsi baxımından mühüm siyasi hadisə kimi qiymətləndirilir. Bu səfər ikitərəfli münasibətlərin cari gündəliyində olan məsələlərin müzakirəsi ilə yanaşı, Azərbaycanın Yaxın Şərq və Körfəz regionu ilə əlaqələrinin genişləndirilməsi baxımından da xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Son illər regional və global proseslər fonunda Azərbaycan-BƏƏ münasibətləri təkə siyasi dialoq müstəvisində deyil, iqtisadi, investisiya və enerji əməkdaşlığı istiqamətində də yeni məzmun qazanıb.

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında siyasi şərhçi Ülviyyə Zülfiqar bildirib.

Siyasi şərhçi qeyd edib ki, Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ildə qurulub və müstəqillikdən sonra Körfəz ölkələri ilə əlaqələrin inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətində prioritet istiqamətlərdən biri kimi müəyyən-ləşdirilib.

"İlk mərhələdə münasibətlər əsasən, siyasi dialoq və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı dəstək üzərində formalaşsa da, zamanla iqtisadi və ticari əməkdaşlıq da əlaqələrin mühüm komponentinə çevrilib. Xüsusilə 2000-ci illər ortalarından etibarən yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər, iqtisadi komissiyaların fəaliy-

mühüm yer tutur. Azərbaycan və BƏƏ beynəlxalq platformalarda bir-birinin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə ardıcıl dəstək nümayiş etdirir.

"Regional təhlükəsizlik, Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqazda baş verən proseslər ətrafında aparılan fikir mübadiləsi tərəflərin bir sıra əsas məsələlərdə oxşar mövqelərdən çıxış etdiyini təsdiqləyir", - deyə o bildirib.

Ü.Zülfiqar postmünaqişə dövründə Azərbaycanın həyata keçirdiyi bərpə və yenidənqurma layihələrini BƏƏ şirkətlərinin artan marağını da xüsusi vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, "yaşıl enerji" zonalarının yaradılması, "ağıllı şəhər" konsepsiyalarının tətbiqi ilə bağlı aparılan müzakirələr gələcək əməkdaşlığın konkret və praktik nəticələr verəcəyini göstərir.

Siyasi şərhçinin fikrincə, Prezident İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə səfəri Azərbaycan-BƏƏ münasibətlərinin artıq daha institusional mərhələyə keçdiyini, siyasi və iqtisadi sahələrdə konkret əməkdaşlıq mexanizmlərinin formalaşdığını nümayiş etdirir və bu səfər iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın uzunmüddətli perspektivini daha da möhkəmləndirir.

Regiondakı yeni status-kvo
Azərbaycanın hərbi-siyasi
qələbələrinin nəticəsidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müzəffər liderliyində Vətən müharibəsi və anti-terror tədbirlərində qazandığı böyük zəfərin ardınca yaranan yeni geosiyasi konfigurasiyanın bütövlükdə regionun sülh, sabitlik və əməkdaşlıq mühitində ehtiva olunan qərarına çevrildiyinə şahidlik etməkdəyik. Dövlət başçımızın ümumbəşəri dəyərlərə sadıq qalaraq bütün dünya xalqları ilə sülh və əməkdaşlıq şəraitində yaşamaq və bu istiqamətdə fəaliyyət göstərməyi, habelə digər dövlətlərlə beynəlxalq hüquq ümumtənnis normalarında əksini tapan prinsipləri rəhbər tutmaqla qurulan əlaqələr formatında həyata keçirdiyi çoxvektorlu xarici siyasət kursunun müşahidə olunan uğurları, eyni zamanda zəfərimizin yalnız hərbi-siyasi reallığa sükənmediyini, həm də özündə çoxşaxəli pozitiv spektrləri əhatələdiyini göstərməkdədir.

kimi çıxış edə bilməməsi tarixində ilk dəfə olaraq Azərbaycanın təmsilində tədricən Cənubi Qafqazda əlverişli investisiya mühiti yarandı. Beləliklə, nəticə etibarilə tarix boyu bizim üçün böyük problemlərə yol açan coğrafi mövqeyimiz ölkəmizin inkişaf və tərəqqisində, xüsusən iqtisadi potensialının realizəsində mühüm rol oynayan dividendə çevrilməyə başladı.

Əlbəttə, qeyd olunan proseslər, o cümlədən Azərbaycanın artan iqtisadi potensialının təsiri ilə hərbi-siyasi imkanların güclənməsi bölgənin siyasi arxitekturasının müəyyən-ləşməsində respublikamızın roluna birmənalı müsbət təsir etmiş, Bakı bölgənin aparıcı aktoru kimi qəbullanmışdır. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə başlanmış sülh prosesinin beynəlxalq hüquq ümumtənnis normalarında əksini tapan prinsiplərə əsaslanmasında, dövlətlərin bərabərliyi və suveren əməkdaşlığı kontekstinin rəhbər tutulması, qarşılıqlı hörmətə ehtiva olunan niyyətlərin bəyan olunması ölkəmizin irəli sürdüyü direktivlərə münasibətdə hər hansı şübhəyə yer qoymadığı üçün uzun bir dövr ərzində regionda sülh gündəliyi qarşısında öngəl kimi çıxış edən beynəlxalq subyektlər də prosesə dəstək verməyə başladılar. 8 avqust 2025-ci ildə Vaşinqtonda ABŞ və Azərbaycan arasında, o cümlədən Azərbaycan və Ermənistan arasında aparılan danışıqlar və əldə olunan razılaşmalar, həmçinin Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün və dövlətlərə münasibətlərin bərqərar edilməsinə dair sazişin paraflanması məhz bu reallığın bariz nümunəsi hesab edilə bilər.

Aydındır ki, qeyd olunan status-kvo Azərbaycanın hərbi-siyasi qələbələrinin birmənalı nəticəsidir. Lakin onu da nəzərdən qaçırmayaraq qeyd edək ki, bölgədə maraqlı olan global güclərin ortaq məxrəcə gətirilməsi, daha dəqiq desək, maraqlarının uzlaşdırılması ən azı zəfərin özü qədər əhəmiyyətlidir. Cənab İlham Əliyev məhz bu uzlaşmanı təmin etməklə Azərbaycanın uzun illərdən bəri təklif etdiyi əməkdaşlıq formatının realizəsi istiqamətində real addımlara start vermiş oldu. Nəticə etibarilə artıq bölgədə Azərbaycan və Ermənistan arasında kommunikasiya xətlərinin açılması istiqamətində real addımların atılması, həmçinin ölkəmizin tranzit potensialının genişlənməsi istiqamətində çoxşaxəli razılaşmalar ölkəmizin hərəkətverici qüvvə kimi çıxış etdiyi uğurlu, təhlükəsiz və bütövlükdə bölgə xalqlarının rifahında ehtiva olunan bir dövrəni başlama-sından xəbər verir.

Bəhriz MƏHƏRRƏMOV,
Milli Məclisin deputatı

Keniyanın tanınmış
radiosunda Azərbaycanın
qlobal təşəbbüslərindən danışılıb

Azərbaycanın Keniyadakı səfiri Sultan Hacıyev bu ölkənin tanınmış "Spice FM" radio kanalının "Kenya's Biggest Conversation" adlı canlı yayımlanan verilişinin qonağı olub. Kanalın Yutub hesabında 200 mindən çox izləyicisi var. Veriliş əsasən ölkənin ictimai-siyasi xadimləri, millət vəkilləri, səfirlər dəvət olunur və ictimai-siyasi mövzular ətrafında müzakirələr aparılır.

Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, aparıcının suallarına cavab olaraq səfir Sultan Hacıyev ötən həftə Keniyada baş tutan BMT-nin Ətraf Mühit Assambleyasının 7-ci sessiyasının nəticələri, Azərbaycanın BMT-nin Ətraf Mühit Proqramının Daimi Nümayəndələr Komitəsinə sədrliyi çərçivəsində görülən işlər barədə danışıb.

Səfir dünyada cərəyan edən müəkkəb proseslər fonunda BMT-nin Nayrobidəki bölməsinin və üzv ölkələrin, o cümlədən Azərbaycanın global iqlim fəaliyyətinə müsbət və konstruktiv töhfə vermək səylərini qeyd edib. O, Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi, global şəhərsalma çempionu olaraq qəbul edilən Azərbaycanın gələcək il WUF13-ə və WED2026-ya evsahibliyi etməsi ilə ölkəmizin dayanıqlı şəhərsalma və iqlim sahəsində lider fəaliyyətini vurğulayıb.

Səfir Azərbaycan və Keniya arasında mövcud səmimi münasibətlərin dinamik inkişafından, çoxtərəfli platformalarda həmrəyliyindən söhbət açıb. Hər iki ölkənin yerləşdiyi bölgələrdə sülh və inkişaf naminə regional fəaliyyətini diqqətə çatdırıb. O, "Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Təhsil Qrantı" proqramı çərçivəsində keniyalı gənclərə verilən təhsil təqaüdlərinin, Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycanın Beynəlxalq İnkişafa Yardım Agentliyinin Keniyadakı məktəb və xəstəxanalara humanitar yardımlar göstərməsinin xalqların dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsinə böyük təsir göstərdiyini deyib.

Prezident İlham Əliyevin şəxsi nüfuzu, global liderlik səriştəsi, diplomatik bacarığı, yürütdüyü balanslaşdırılmış siyasət sayəsində respublikamız mötəbər qurumlarda uğurla təmsil olunur, aktiv şəkildə beynəlxalq çağırışlara qoşulur və dünyanı narahat edən problemlərin həllinə mühüm töhfələr verir. Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni reallıqlar, təhlükəsizlik və sülh vəd edən əməli işlər isə ölkəmizin həm də nüfuzlu beynəlxalq mərkəz rolunu oynamasına gətirib çıxarıb.

Bu gün beynəlxalq tədbirlərin baş tutduğu, global problemlərin dialoq yolu ilə həll edildiyi platforma kimi tanınan Azərbaycan həm də evsahibliyi etdiyi toplantıları yüksək təşkilatçılıq səviyyəsində keçirməsi ilə dünyada rəğbət qazanıb. Özü də təkcə paytaxt Bakıda deyil, ölkəmizin Qarabağ və Şərqi Zəngəzur da daxil olmaqla hər bir bölgəsində yüksək səviyyəli global miqyaslı tədbirlər, konfranslar keçirilir ki, bu da respublikamızın hərtərəfli inkişafından xəbər verir.

20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatının (FIFA U-20 World Cup) 2027-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar qəbul edilməsi, eyni zamanda Bakının 2026-cı il "Dünya İdman Paytaxtı" elan olunması da Azərbaycanın global nüfuzuna əyani nümunələrdir.

Böyük etimadın təzahürü

Ötən il BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası kimi mötəbər bir tədbirin Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən yekdilliklə qərar verilməsinin özü ölkəmizə göstərilən böyük etimadın və hörmətin təzahürü idi.

COP29-a evsahibliyi edən Azərbaycan dünyanı birləşdirən ölkə olaraq beynəlxalq səviyyədə adından söz etdirdi. Həmin vaxt 196 ölkədən gələn 70 mindən çox iştirakçı, o cümlədən 80-dən artıq prezident, vitse-prezident və baş nazir dünyanın ekoloji fəlakətdən xilas üçün Bakıya toplaşaraq iqlim dəyişmələrinin yaratdığı fəsadların aradan qaldırılması üçün real yolları aradırlar, konkret təkliflər irəli sürdülər və bu sayədə müsbət nəticələr əldə edildi. Həmçinin ölkəmizə gələn əcnəbi qonaqların hər birinin Azərbaycanın COP29-a yüksək səviyyədə təşkilatçılıq etdiyini münənnuqluqla vurğulaması ölkəmizin bu global tədbirə layiqli evsahibliyindən xəbər verirdi.

Ümumiyyətlə, iştirakçı sayına görə nəhəng tədbir olan COP29-a qədər də Azərbaycan neçə-neçə dünyamiqyaslı tədbirə layiqincə evsahibliyi edib. Hələ

Azərbaycan nümunəsi

Ölkəmizin global tədbirlərə uğurlu evsahibliyi beynəlxalq miqyasda təqdir olunur

İllər əvvəldən belə kütləvi tədbirləri keçirməklə bağlı yetərinə təcrübə sahib olan Azərbaycan hər zaman ortaya örnək götürüləcək nümunə qoyub. İstər siyasi, iqtisadi, mədəni, idman və sair olsun, fərqi yoxdur, ölkəmizdə keçirilən tədbirlər ideal formada həyata keçirilməsi ilə diqqət cəlbib. Təşkilatçılığın yüksək səviyyədə olmasından tutmuş, nümunəvi evsahibliyinə, qonaqpərvərliyə, insanların məhrəbliliyinə görə qonaqlarında unudulmaz təəssüratlar yaradıb. Avropa Oyunları, İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Eurovision", eləcə də Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə bu çərçivədə ölkəmizdə həyata keçirilən SPECA-nın Zirvə görüşü, Beynəlxalq Astronavtika Konqresi kimi mühüm tədbirlər yaddaşlarda silinməz izlər buraxıb.

Xüsusi vurğulanmalıdır ki, adıçəkilən beynəlxalq miqyaslı tədbirlərin təşkilində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətləri olub. Birinci xanım Mehriban Əliyevanın Təşkilat Komitəsinə rəhbərliyi sayəsində həmin tədbirlər yüksək səviyyədə keçirilib.

İdman ölkəsi

Cari il 15 dekabr tarixində Prezident İlham Əliyev 20 yaşınadək kişilər

arasında futbol üzrə dünya çempionatının 2027-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilir ki, Beynəlxalq Futbol Federasiyaları Assosiasiyası (FIFA) Şurasının 2025-ci il 2 oktyabr tarixli iclasında 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatının (FIFA U-20 World Cup) 2027-ci ildə Azərbaycanda və Özbəkistanda keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir: "Azərbaycanın 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatı kimi mötəbər bir idman tədbirinə evsahibliyi etməsi onun idman ölkəsi kimi artan nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə, gələcəkdə belə mühüm layihələrin respublikamızda yüksək səviyyədə təşkilinə müsbət təsir göstərəcəkdir".

Yuxarıda vurğuladığımız kimi, Bakı 2026-cı il "Dünya İdman Paytaxtı" elan olunub. Bu münasibətlə dekabrın 16-da dövlət rəsmilərinin və Avropa İdman Paytaxtları və Şəhərləri Federasiyasının (ACES) nümayəndələrinin iştirakı ilə "Dünya İdman Paytaxtları" xatirə lövhəsinin rəsmi imzalanma mərasimi keçirilib.

"Dünya İdman Paytaxtı" titulu rəsmi olaraq Monakodan Bakıya təhvil verilib.

"İdman Paytaxtı" layihəsi ACES Brüsseldə yerləşən qeyri-kommersiya assosiasiyasıdır və hər il müxtəlif qitələrdən şəhərlərə "İdman Paytaxtı" və digər idman sahəsi üzrə mükafatlar təqdim edir. Bu titul və mükafatlar etik prinsiplər əsasında verilir və cəmiyyətin sosial inteqrasiyası, psixofiziki rifahı və həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edir. ACES həmçinin Avropa Komissiyasının Avropa İdman Həftəsinin və UNESCO-nun tərəfdaşdır.

Bütün bu uğurlar, respublikamızda beynəlxalq yarışların həyata keçirilməsi ilə bağlı verilən qərarlar həm də ölkəmizdə idmana göstərilən qayğının, bu sahənin inkişafı üçün yaradılan hərtərəfli şəraitin, qurulan müasir infrastrukturun, keyfiyyətli idman obyektlərinin nəticələri kimi də qiymətləndirilməlidir.

Azərbaycan, paytaxt Bakı qarşısındakı illərdə də dünyanın diqqət mərkəzinə çevriləcək, ölkəmizdə idman bayramı yaşanacaq. Və tam əminliklə demək olar ki, indiyə qədər Azərbaycanda keçirilən müxtəlif səpkili qlobal tədbirlər olduğu kimi, 20 yaşınadək kişilər arasında futbol üzrə dünya çempionatı da yüksək səviyyədə keçiriləcək və sərgilənən mükəmməl evsahibliyi, qonaqpərvərliklə nümunə ortaya qoyulacaq.

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

Azərbaycan-Qazaxıstan əməkdaşlığı nəticəsində hər iki ölkə Avropanın enerji təhlükəsizliyində əhəmiyyətli rol oynayacaq

Son illər Azərbaycan ilə Mərkəzi Asiya respublikaları arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələri yüksələn xətlə inkişaf edir. Bu respublikalar arasında Qazaxıstan öz potensialı və iqtisadi inkişaf trayektoriyası ilə seçilir.

Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qazaxıstan Respublikası Hökuməti arasında energetika sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə formanı da təsdiqi xarakter daşıyır.

AZOT-AC xəbər verir ki, bu gün hər iki dövlətin iştirak etdiyi ambisiyalı layihələrdən biri "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"dir.

Bu layihəyə əsasən, Mərkəzi Asiyada istehsal olunan bərpaolunan enerji Azərbaycandan tranzit keçməklə Avropaya ixrac olunacaq. Bu barədə ilkin sənəd 2024-cü ildə Bakıda keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransı (COP29) çərçivəsində imzalanıb.

Bu gün Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır. "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" isə təkcə Azərbay-

canın deyil, eyni zamanda Mərkəzi Asiyanın da enerji ixracında tranzit rolunu oynamaqla daha əhəmiyyətli tərəfdaşa çevriləcək.

Bəs Qazaxıstanın "yaşıl enerji" potensialı nə qədərdir?

Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyinin (IRENA) hesabatına görə, Qazaxıstanın Cənub, Türküstan, Alma-Ata, Karaqanda, Akmolinsk vilayətləri külək, günəş və su elektrik stansiyalarının tikintisi üçün çox əlverişlidir. Qazaxıstan parlamenti 2009-cu ildə alternativ enerjiyə keçidlə bağlı qanun qəbul edib və bu nə qədər uyğun olaraq hökumət "yaşıl enerjiyə" transformasiya üçün "Qazaxıstanın strategiyası-2050" məqsədini müəyyənləşdirib. Bu məqsədə görə ölkə enerji bazarında alternativ bərpaolunan (ABE) enerjinin payını 2030-cu ilə kimi 15, 2050-ci ilə kimi isə 50 faiz artırmaqdan ibarətdir.

Hazırda respublikada 148 bərpaolunan enerji obyekti fəaliyyət göstərir ki, bunlardan da 59-u külək, 46-sı günəş, 40-ı su, bioqaz elektrik stansiyalarıdır. 2024-cü ilin birinci yarısında yuxarıda göstərilən obyektlərdə 3,896 milyard kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunub ki, bu ölkə üzrə ümumi

enerji istehsalının 6,47 faizini təşkil edib. Bərpaolunan enerji mənbələri üzrə 50 layihənin həyata keçirilməsi planlaşdırılıb ki, həmin layihələr üzrə 1231 meqavat elektrik enerjisi istehsal ediləcək.

BMT-nin Sənayenin İnkişafı bölməsinin (UNIDO) hesabatına əsasən, Qazaxıstan planlarımızın Şimal yarımkürəsinin külək axınları olan regionunda yerləşdiyi üçün böyük həcmdə külək enerjisi istehsal etmək potensialına malikdir. Təşkilatın ekspertləri bu potensialın 1820 milyard kilovat-saat olduğu qənaətinə gəlirlər.

Qazaxıstan hökuməti 2030-cu ilədək ölkənin 46 rayonunda ümumilikdə 1 milyon kilovat-

saat külək enerjisi istehsal edəcək stansiyalar quraşdırmağı planlaşdırıb və artıq bu istiqamətdə işlər aparılır. Bununla yanaşı, ölkənin dağlıq ərazilərindəki çaylar üzərində 65 milyard kilovat-saat istehsal gücü olan kiçik su-elektrik stansiyaları tikmək imkanı var. Qazaxıstanda ildə 3000 saat günəş işığının olması irihəcmli günəş enerjisi istehsal etmək üçün şərait yaradır. Ölkədə 1 milyard qıvavat-saat günəş enerjisi istehsalı potensialı var.

Böyük "yaşıl enerji" potensialına sahib olan Qazaxıstan daxili tələbatını ödəməklə yanaşı, enerji ixrac etmək imkanına da malikdir. Qazaxıstan ilə yanaşı, Mərkəzi Asiyanın digər

respublikalarının da alternativ bərpaolunan enerji potensialı var. Bütün bunlar "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"nin formalaşmasını zərurətə çevirib.

Azərbaycanda "yaşıl enerji" potensialı

Bərpaolunan enerji mənbələri üzrə Azərbaycan ümumi gücü 1829,6 meqavat olan elektrik stansiyaları fəaliyyət göstərir. Onlara 1443,5 meqavat gücündə 65 su-elektrik stansiyası, 63,5 meqavat gücündə 5 külək-elektrik stansiyası, 278,2 meqavat gücündə 9 günəş-elektrik stansiyası, 37 meqavat gücündə bioelektrik stansiyası və 7,3 meqavat gücündə 3 hibrid elektrik stansiyası daxildir. Bərpaolunan enerji mənbələri ümumi enerji gücünün təxminən 18,8 faizini təşkil edir. 2027-ci ilədək ümumi gücü 2 qıvavatdan çox olan "yaşıl enerji" layihələrinin reallaşdırılması nəzərdə tutulur. Bu layihələr arasında yerli və beynəlxalq tərəfdaşlarla birgə həyata keçirilən külək və günəş stansiyaları xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan-Qazaxıstan əməkdaşlığı nəticəsində hər iki ölkə Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında əhəmiyyətli rol oynayaraq iqtisadi dividendlə yanaşı, siyasi zəmanət də qazanacaq.

Qətər Azərbaycanın Yaxın Şərqdə mühüm tərəfdaşıdır

Başar sivilizasiyaları tarixində mühüm rol oynamış Ərəbistan yarımadası özünün keçmişi və bu günü ilə fəxr edə bilər. Müasir Almaniyanın ərazisindən beş dəfə böyük olan bu yarımada qədim ərəb qəbilələrinin məskəni olmaqla yanaşı, həm də iudaizm, xristianlıq və islam dinlərinin beşiyi olmuşdur.

Vaxtilə Məhəmməd peyğəmbərin zamanında 1000-dən çox ərəb qəbilə və tayfalarının birləşməsi nəticəsində ərəb xalqı formalaşmış və sonrakı əsrlərdə ərəb-müsəlman mədəniyyəti dünya mədəniyyəti xəzinəsinə dəyərli töhfələr vermişlər.

Bu gün bu arealda çiçəklənən dövlətlər göz önündə cəmlənir. Ərəb şərqində bir ulduz kimi parlayan Qətər Dövləti qısa zaman kəsiyində həyatın müxtəlif sahələrində möhtəşəm nailiyyətlərə imza atmışdır. Qətəri Ərəbistan yarımadasının incisi adlandırsaq, yanlışdır. Ərazisi cəmi 12 min kilometr olan Qətər ölkəmizdən 7 dəfə kiçikdir. Ölkəni avtomobilə bu başdan o başa cəmi 1 saata keçmək mümkündür.

Hər il dekabrın 18-də Qətər Dövlətinin Milli Günü ölkə daxilində və xaricində böyük uğurlarla təntənə ilə qeyd olunur. Qətər ərazisinin kiçik olmasına baxmayaraq, iqtisadi, maliyyə məsələlərində özünəməxsus rol oynayır və dünyanın ən zəngin ölkələrindən biridir. Qətərdə əhalinin (3,1 milyon nəfər) adambaşına düşən ümumi daxili məhsul 2025-ci ildə 71,441 dollar təşkil edib ki, bu da 2024-cü il göstəricisindən 447 dollar çoxdur.

Neft və qaz istehsalı ümumi daxili məhsulun 50 faizindən çoxunu, ixrac dəyərindən 85 faizini və dövlət gəlirlərinin 70 faizini təşkil edir. Neft və qaz adambaşına düşən ümumi daxili məhsula görə, Qətəri dünyanın aparıcı ölkəsinə çevirir. Ümumi daxili məhsulun strukturunda sənaye sahəsi üstün yer tutur (75 faiz), xidmət bölməsi 25 faiz, kənd təsərrüfatı isə 0,1 faiz təşkil edir.

Eyni zamanda bu dövlət bir sıra beynəlxalq qurumlarda söz sahibidir, regional və beynəlxalq sülhəratma proseslərində fəal iştirak edir, mühüm humanitar təşəbbüslərin müəllifi kimi çıxış edir. Qətər Dövlətinin sorağını dünyanın müxtəlif bölgələrində baş verən humanitar təşəbbüslərin müəllifidir. Respublikamızın Kərfəz Əməkdaşlığı Şurasında (KƏŞ) yer almasından sonra iki ölkə arasında əlaqələrin dinamika daha da genişlənməmişdir. Qətər BMT, Ərəb Dövlətləri Liqası, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və ÜTT platformalarında da Azərbaycanla əlaqələri inkişaf etdirir.

Azərbaycan və Qətər arasındakı münasibətlər güclü siyasi iradə, dini və mədəni bağlılıqlar, həmçinin iqtisadi və ticarət sahəsində əməkdaşlıqla xarakterizə olunur. Xüsusilə də energetika, kənd təsərrüfatı, turizm və investisiyalar sahələrində imzalanmış sazişlər və Birgə İqtisadi Komissiyanın fəaliyyəti ilə bu əlaqələr daha da inkişaf edir.

Azərbaycan və Qətər hökumətləri arasında Birgə İqtisadi, Ticarət və Texniki Komissiya uğurlu fəaliyyət göstərir. Azərbaycan-Qətər münasibətləri geniş formatlıdır və müxtəlif sahələrdə daha da dərinləşməkdə davam edir.

İki ölkə arasında sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında saziş mövcuddur. Azərbaycanın İqtisadiyyat Nazirliyinin nümayəndə

lətlərdən biri Qətər olmuşdur. Bu məsələdə geoiqtisadi və geosiyasi amillərlə yanaşı, mədəni, o cümlədən dini amillərin də mühüm rolu var. Hər iki xalqa xas olan qonaqpərvərlik, səxavətlik, alicənablıq, sülhsevərlik, dar gündə qonşusunun ölindən tutmaq və sairə kimi müsbət keyfiyyətləri qeyd etmək olar.

İki ölkə arasında diplomatik əlaqələr qurulduqdan sonra siyasi münasibətlər yüksələn xətlə inkişaf etmişdir. Bu amil iqtisadi-ticarət, humanitar, mədəni sahələrdə də əlaqələrin davamlı inkişafına təkan vermişdir. İki dövlət başçısı arasında şəxsi münasibətlərin isti olması da qarşılıqlı siyasi əlaqələrin müsbət məcrada inkişafına münbit zəmin yaratmışdır.

Qətər Dövləti həmişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəkləmişdir. Bir sıra beynəlxalq problemlərə baxışda tərəflərin maraqları bir-birinə uyğun olmuşdur. Qətər Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş rayonlarının bərpa və abadlaşdırılmasında fəal iştirak edir. Eyni zamanda hər iki ölkənin iqtisadiyyatında bənzər strukturların olması Azərbaycan tərəfinin Qətərin müstəqil dövlətçilik təcrübəsindən yararlanmasına əlverişli şərait yaratmışdır.

Qətər sürətli inkişaf yoluna düşmüş bir dövlətdir. Karbohidrogen ehtiyatlarının ixracından əldə edilən vəsaitin bir hissəsi gələcək nəsillərin ehtiyacının ödənilməsi üçün ehtiyat fonduna yığılır. Digər bir hissəsi isə qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilir. Sosial proqramların həyata keçirilməsi də Qətər hökumətinin prioritet sahələrindən biridir. Qətər həmçinin tez-tez donor dövlət kimi çıxış edir. Dünyanın bir sıra bölgələrində müxtəlif yardım proqramlarının müəllifidir.

Qətər sürətli inkişaf yoluna düşmüş bir dövlətdir. Karbohidrogen ehtiyatlarının ixracından əldə edilən vəsaitin bir hissəsi gələcək nəsillərin ehtiyacının ödənilməsi üçün ehtiyat fonduna yığılır. Digər bir hissəsi isə qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilir. Sosial proqramların həyata keçirilməsi də Qətər hökumətinin prioritet sahələrindən biridir. Qətər həmçinin tez-tez donor dövlət kimi çıxış edir. Dünyanın bir sıra bölgələrində müxtəlif yardım proqramlarının müəllifidir.

Qətər sürətli inkişaf yoluna düşmüş bir dövlətdir. Karbohidrogen ehtiyatlarının ixracından əldə edilən vəsaitin bir hissəsi gələcək nəsillərin ehtiyacının ödənilməsi üçün ehtiyat fonduna yığılır. Digər bir hissəsi isə qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilir. Sosial proqramların həyata keçirilməsi də Qətər hökumətinin prioritet sahələrindən biridir. Qətər həmçinin tez-tez donor dövlət kimi çıxış edir. Dünyanın bir sıra bölgələrində müxtəlif yardım proqramlarının müəllifidir.

Qətər sürətli inkişaf yoluna düşmüş bir dövlətdir. Karbohidrogen ehtiyatlarının ixracından əldə edilən vəsaitin bir hissəsi gələcək nəsillərin ehtiyacının ödənilməsi üçün ehtiyat fonduna yığılır. Digər bir hissəsi isə qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilir. Sosial proqramların həyata keçirilməsi də Qətər hökumətinin prioritet sahələrindən biridir. Qətər həmçinin tez-tez donor dövlət kimi çıxış edir. Dünyanın bir sıra bölgələrində müxtəlif yardım proqramlarının müəllifidir.

həyatının 2025-ci ilin sentyabrında Qətərə səfəri oldu. Səfər zamanı nümayəndə heyətini Qətər Dövlətinin Baş naziri və xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdülrohman bin Casim Al Tani qəbul edib. Tərəflər energetika, nəqliyyat-logistika, qarşılıqlı investisiya qoyuluşu və iqtisadiyyatın digər sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanlarını nəzərdən keçirib.

Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti ilə Qətərin İnvestisiya Qrupu birgə sərmayələrin təşviqi, bərpaolunan enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi barədə səmərəli əməkdaşlıq blokları qurub. Həmçinin vergidən yayınmanın qarşısının alınması üçün saziş imzalanıb. Kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.

Azərbaycan və Qətər Qətər-Türkiyə-Azərbaycan üçtərəfli əməkdaşlığı çərçivəsində də fəaliyyət göstərirlər. Yaxın və Orta Şərq kimi Cənubi Qafqaz regionu da bu gün dünyanın ən həssas rayonudur. Hər iki dövlət ikitərəfli və çoxtərəfli iqtisadi əməkdaşlığa can atır. Bunun üçün hər iki ölkədə əlverişli mühit formalaşmışdır. Qətərli iş adamlarını Azərbaycana cəlb edən amillər də mövcuddur.

Son illər mədəniyyət, elm və təhsil, turizm sahələrində də əlaqələr durmadan inkişaf edir. Cari il aprelin 10-dan 13-dək Bakıda Qətər Mədəniyyəti Günləri keçirilib. Qətərdə də Azərbaycan günlərinin keçirilməsi hər iki xalqın bir-birilə daha da yaxınlaşmasında mühüm rol oynayır. Turizm sahəsində əməkdaşlığa dair anlaşma memorandumu fəaliyyət göstərir və bu da təsirsiz ötürməyib. Azərbaycana gələn qətərli turistlərin sayı çoxalıb.

Elm və təhsil sahəsində də əlaqələr ürəkaçandır. Bakı Dövlət Universitetinin Şərqişlaslıq fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Qətər Mərkəzi tədris və tərcümə xidmətlərini həyata keçirir. Burada dil kurslarını bitirənlərə müxtəlif səviyyələr üzrə sertifikatlar verilir. Eyni zamanda mərkəzdə dördüncü kurs tələbələri üçün səmərəli və keyfiyyətli təcrübə imkanı da verir. Tədris və tərcümə BDU və Qətər Universitetinin müəllimləri tərəfindən həyata keçirilir. Bu mərkəz Qətər səfirliyi, Qətər Fondu, Qətər Universiteti və digər qurumlarla əlaqə saxlayır. Eyni zamanda Qətər Universiteti tərəfindən fakültənin kitab fonduna yeni nəşrlər də hədiyyə edilmişdir.

Hazırda hər iki dövlət bir-birinə etibarlı tərəfdaş kimi baxır. Yaxın gələcəkdə bu tərəfdaşlığın bəhrəsini təkcə bu ölkələrin sakinləri deyil, həmçinin hər iki regionun qonşu xalqları və dövlətləri də görəcəklər. Yeter ki, həm Yaxın və Orta Şərqdə, eyni zamanda Cənubi Qafqazda sülh prosesi davamlı olsun.

Ataмоғлан MƏMMƏDLİ, BDU-nun dosenti

Amnistiya təşəbbüsü geniş sosial əhatəyə malikdir

Ermənilər qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıtmalarını niyə böyük təhlükə hesab edirlər

Sülhsevər soydaslarımız əzəli torpaqlarına dönüb mehriban qonsuluq münasibətləri yaratmaq istəyirlər

*Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"*

Gözüniyə görə, amnistiya aktı ümumiyyətlə 20 mindən çox şəxsi əhatə edəcək. Onlardan 5 mindən artıq mərhumun birləşə azadlıqdan məhrumetmə cəzasından azad edəcəyi, bu cəza məhkum olunmuş 3 mindən çox şəxsin isə cəza müddətindən azadlıqlağa ehtimal oluru. Eyni zamanda 7 mindən artıq məhkumun azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasından azad edəcəyi, 4 minə yaxın şəxsin azadlıqdan məhrumetmə ilə bağlı olmayan digər cəzalardan və ya şərhi tələbi edilmiş cəzalara azad olunacağı bildirilir. Bundan əlavə, mindən çox şəxsin cinayət məsuliyyətindən azad edəcəyi

proqnozlaşdırılır. Bu rəqəmlər əministia təşəbbüsünün yalnız hüquqi deyil, həm də güclü sosial və humanitar məzmun daşdığını göstərir. Sözügedən addım bir tərəfdən cəza siyasətində humanist yanaşmanı ön plana çıxarır, digər tərəfdən isə cəmiyyətə reintegrasiya imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət edir. Dövlətin bu qərarı sosial ədalətə töhmət olunmasında, ailələrin birləşməsinə və cəmiyyətə etimad mühitinin möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verəcək.

K.Bayramov vurğulayıb ki, bu təbəssüb həm qanunvericilik sahəsində mühüm addım, həm də dövlət cəmiyyətə humanist və ədalətli münasibətinin aydın ifadəsi kimi dəyərləndirilir. Amnistiya təbəssübünün əsas məqsədi hüquqi sistemdə humanist yanaşmanı gücləndirmək, cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri arasında barış və qarşılıqlı etimadı möhkəmləndirməkdir. Belə təbəssüblər qanunvericilikə çevik, ədalətli və insanpərvər yanaşmanın formalaşdığını göstərməklə yanaşı, cəmiyyətin hüquq sistemində inamını da artırır.

K. Bayramov əlavə edib ki, Azərbaycan müstəqillik dövründən keçdiyi inkişaf yoluna nəzər saldıqda, siyasi sistemin ardıcıl şəkildə təkmilləşdirildiyi, qabaqcıl dünya təcrübəsinin öyrənilərək milli xüsusiyyətlərə uyğun tətbiq edildiyi aydın görünür. Bu yanaşma dövlətimizin sivil və hüquqi dəyərlərə sadıqlığının yalnız bəyanatlarla deyil, konkret addımlarla sübut olunduğunu təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb ki, vətəndaş cəmiyyətinin qurulması və möhkəmləndirilməsi, demokratiyələnmə prosesinin sürətləndirilməsi və hüquqi dövlətin formalaşdırılması sadəcə süar və ya niyyət deyil. Bu, Azərbaycanın davamlı və hərtərəfli inkişafı üçün strateji əhəmiyyət daşıyan əsas şərtdir. Məhz bu baxımdan humanizmə əsaslanan amnistiya təşəbbüsü dövlətin uzunmüddətli inkişaf strategiyasının tərkib hissəsi kimi çıxış edir və cəmiyyətdə dövlət arasında qarşılıqlı etimadın daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Azərbaycanla Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) arasındakı iqtisadi əlaqələr son illər xeyli inkişaf edib. Hər iki ölkənin strateji mövqeyi, iqtisadi potensialı və qarşılıqlı maraqları əməkdaşlığın genişlənməsinə əlverişli zəmin yaradıb. Ticarət dövryyəsinin artması, investisiya layihələrinin reallaşması və enerji sektorunda əməkdaşlıq bu münasibətlərin əsas sütunlarını təşkil edir.

Azərbaycan - BƏƏ iqtisadi əlaqələrinin indiki vəziyyəti, uğurları və perspektivlərinə daha ətraflı nəzər salaq. On-dan başlayaq ki, 3 ay öncə - sentyabrın 16-da BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın Azərbaycanla səfəri tarixi əhəmiyyət kəsb edən hadisə kimi yadda qaldı. Xüsusən işğaldan azad edilmiş Şuşada BƏƏ Prezidentinin qarşılanması iki ölkə arasındakı dostluğu və strateji tərəfdaşlığın yüksək səviyyəsini nümayiş etdirdi. Səfər çərçivəsində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin davamını nəzərdə tutan 14 sənəd imzalandı ki, bu da tərəflərin münasibətlərinə verilən yüksək qiymətin göstəricisidir. Əsasən də "Azərbaycan Respublikası ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında Hərtərəfli Strateji Tərəfdaşlıq Əlaqələri haqqında Birgə Bəyannamə"nin əhəmiyyətini qeyd etmək lazımdır. Bəyannamədə iki dövlət arasındakı iqtisadi, siyasi və digər sahələrdə münasibətlərin inkişafının zəruriliyi vurğulanır və bu inkişafın hər iki tərəf üçün faydalı olduğu xüsusi qeyd edilir.

"Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Energetika və İnfrastruktur Nazirliyi arasında nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nun imzalan-

İşgüzar səfər, strateji hədəf

İlham Əliyevin BƏƏ-yə növbəti səfəri həmçinin iqtisadi tərəfdaşlığın genişlənməsinə xidmət edir

masının da iki ölkə üçün böyük əhəmiyyəti var. Sırr deyil ki, Azərbaycan və BƏƏ neft ixracatçıları kimi zəngin təcrübəyə malikdirlər. Ona görə də təcrübə mübadiləsi hər iki ölkə üçün qarşılıqlı fayda gətirir və əməkdaşlığın keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəlməsinə şərait yaradır. Azərbaycan neft gəlirlərindən səmərəli istifadə edərək Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Bakı Beynəlxalq Ticarət Limanı, Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu (Orta dəhliz) və Zəngəzur dəhlizi (TRIPP) kimi beynəlxalq ticarət üçün strateji əhəmiyyət daşıyan infrastruktur layihələrini uğurla həyata keçirib. BƏƏ isə neft gəlirlərini

ölkənin turizm və texnologiya sektoruna yönəldərək iqtisadiyyatı şaxələndirib, neftdən asılılığını minimuma endirib. Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın ölkəmizə səfəri çərçivəsində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) ilə BƏƏ-nin Ticarət və Sənaye Palataları Federasiyası arasında "Azərbaycan - BƏƏ Birgə Biznes Şurasının yaradılması haqqında imzalanan Anlaşma Memorandumu" da iki dövlət arasında iqtisadi və ticarət əlaqələrini genişləndirib. Bu günə qədər BƏƏ Azərbaycana təxminən 2,24 milyard dollar sərmayə yatıraraq bu rəqəmin yaxın gələcəkdə daha da artacağı gözlənilir.

BƏƏ-nin tanınmış şirkəti "Masdar" Azərbaycanın enerji sahəsində fəal investor kimi önəmli rol oynayır. Şirkətin tikdiyi 230 MVt gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası bir neçə ildir fəaliyyət göstərir. Bu qəbildən icrasının müxtəlif mərhələlərində olan digər layihələr də var. Bundan əlavə, ölkəmizin Energetika Nazirliyi ilə "Masdar" şirkəti arasında imzalanan "yaşıl enerji" zonalarında əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu şirkətin Azərbaycanda bərpaulunan enerji istehsalının genişlənməsinə, investisiyaların artırılmasına və istehsal gücünün yüksəlməsinə şərait yaradır. Bütün bun-

lar onu deməyə əsas verir ki, iqtisadi, enerji və investisiya sahələrindəki əməkdaşlıq Azərbaycan - BƏƏ münasibətlərinin yalnız sözdə deyil, real layihələrdə də güclü tərəfdaşlıq olduğunu göstərir. Söz yox ki, Azərbaycan və BƏƏ arasındakı iqtisadi əməkdaşlıq ildən-ilə genişlənir. Ticarət dövryyəsinin artması, birgə investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi və enerji, infrastruktur, eləcə də turizm sahələrində əməkdaşlıq münasibətlərin əsas sahələrini təşkil edir. Bu ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycan və BƏƏ arasında ticarət dövryyəsinin dəyəri əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 80 faiz-

dən çox artaraq 147,49 milyon dollara çatıb. Bu yüksəliş iki ölkə arasındakı qarşılıqlı iqtisadi maraqların genişləndiyini və imzalanmış sazişlərin konkret, real nəticələr verdiyini təsdiqləyir. Ticarətdəki uğurlar Azərbaycan məhsullarının BƏƏ bazarına çıxışını asanlaşdırır və BƏƏ-nin investisiya potensialının ölkəmizə yönəlməsinə şərait yaradır.

İnvestisiya sahəsində qeyd olunan əməkdaşlığın perspektivləri aydın görünür. Bu mənada Azərbaycan İnvestisiya Holdingi (AİH) ilə Əbu-Dabi İnkişaf Holdingi tərəfindən yaradılmış Birgə İnvestisiya Fondu prioritet layihələrin maliyyələşdirilməsinə dəstək verir, uzunmüddətli iqtisadi əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə zəmin yaradır və bölgədə davamlı inkişaf üçün yeni imkanlar açır. Bu addımlar iki ölkə arasındakı strateji tərəfdaşlığın sadəcə rəsmi sənədlərdə qalmadığını, konkret layihələr və uğurlu nəticələr vasitəsilə reallaşdığını göstərir. Unutmaq ki, BƏƏ şirkətlərinin Azərbaycana qoyduğu investisiyalar ölkəmizin iqtisadi inkişafına mühüm töhfə verir, regionda iqtisadi inteqrasiyanı gücləndirir.

İnvestisiya və iqtisadi əməkdaşlıqda əldə olunan nəticələr fonunda Prezident İlham Əliyevin BƏƏ-yə növbəti işgüzar səfəri strateji tərəfdaşlığın yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu göstərir. İlham Əliyevin "Gələcəyimizin oyuncağı 2025" adlı illik global idman turnirinin açılış mərasimində iştirakı isə Azərbaycanın beynəlxalq idman platformalarında fəal iştirakını və global idman əməkdaşlığına verdiyi töhfəni nümayiş etdirir. Bu səfər həm də 2025-ci il iyulun 9-da imzalanmış "Hərtərəfli İqtisadi Tərəfdaşlıq Sazişi"nin praktiki icrasına yeni dinamika verir. Səfər sözügedən sənədin konkret mexanizmlər və real əməkdaşlıq formatları vasitəsilə həyata keçirildiyini göstərir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan və Oman enerji sahəsində əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə ediblər

Energetika naziri Pərviz Şahbazov və Oman Sultanlığının iqtisadiyyat naziri Said bin Məhəmməd bin Ahmed Al Saqri arasında görüş keçirilib.

Energetika Nazirliyinin yaydığı xəbərdə bildirilir ki, görüşdə Azərbaycanın neft hasilatı sahəsində tarixi təcrübəsi, təbii qazın təchizatçısı kimi enerji təhlükəsizliyində mühüm rolu, həmçinin bərpaulunan enerjinin istehsalı və ixracı istiqamətində həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verilib, "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"nin elektrik enerjisi, fiber-optik və hidrogen komponentlərindən bəhs edilib, həmçinin məlumat mərkəzlərinin yaradılması və onların elektrik enerjisi ilə təchizatı, bu sahəyə investisiyaların təşviqi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə Omanın neft və qaz sahəsinə davamlı investisiyaları qeyd olunub. Bu sektorun həm Oman, həm də dünya üçün uzun müddət əhəmiyyətini saxlayacağı vurğulanıb. Bildirilib ki, Oman mayeləşdirilmiş təbii qaz (LNG) istehsalına investisiya edir və bu sahədə regionun əsas ixracatçılarından biri olmağı hədəfləyir. Eləcə də, ölkədə artıq dörd böyük günəş sənaye parkı fəaliyyət göstərir və hədəf 2040-cı ilə qədər enerji ehtiyaclarının 40 faizini bərpaulunan mənbələrdən təmin etməkdir. Omanın 2030-cu ilə qədər 1 milyon ton "yaşıl hidrogen" istehsalını planlaşdırdığı qeyd olunub.

Görüşdə iki ölkə arasında neft və qaz sektorunda imzalanmış sənədlər çərçivəsində əməkdaşlıq istiqamətlərinin müəyyənəndirilməsi, günəş panelləri və külək turbinlərinin istehsalı, habelə bütün enerji sektoru üzrə əməkdaşlıq imkanlarının qiymətləndirilməsi razılaşdırılıb.

Kommersiya qurumlarının sayı 7,5 faiz artıb

Cari ilin dekabr ayının 1-nə respublika üzrə uçotda olan 1 milyon 667 min 152 vergidöyəcisinin 86,8 faizi fiziki şəxslər, 13,2 faizi hüquqi şəxslər və digər təşkilatlar olub.

Dövlət Vergi Xidmətindən AZƏTAC-a verilən məlumata görə, 2024-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə vergidöyəcilərinin ümumi sayı 4,8 faiz, o cümlədən fiziki şəxslərin sayı 4,5 faiz, hüquqi şəxslərin sayı isə 6,9 faiz artıb.

Məlumata əsasən, həmin müddət ərzində qeydiyyatda olan kommersiya qurumlarının sayı ötən ilin eyni dövrünə nisbətən 7,5 faiz artaraq 203 min vahid təşkil edib.

2025-ci ilin yanvar-noyabr aylarında 12 min 957 kommersiya qurumu dövlət qeydiyyatından keçib ki, onların 88,8 faizi yerli investisiyalı, 11,2 faizi xarici investisiyalıdır. Kommersiya qurumlarının 85,1 faizi elektron qaydada qeydiyyata alınıb. Yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin e-qeydiyyatının xüsusi çəkisi 96,4 faiz təşkil edib.

Dekabr ayının 1-nə dövlət qeydiyyatında olan kommersiya hüquqi şəxslərin 92 faizi məhdud məsuliyyətli cəmiyyət, 1,1 faizi səhmdar cəmiyyət, 1,1 faizi kooperativ və s. formalarda yaradılıb.

Qarabağ "DOST Evi"nə daha 21 benefisiar qəbul olunub

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin Bərdədə yerləşən Qarabağ "DOST Evi" şöbəsinə növbəti qəbul prosesi keçirilib. Qiymətləndirmə Komissiyası tərəfindən üç həssas kateqoriyadan olan 21 yeni benefisiar müəssisədə təlimlərə cəlb edilib.

Onlar Qarabağ "DOST Evi"ndə təsviri incəsənət, floristika, xalçaçılıq və musiqi istiqamətləri üzrə təlimlərdə bacarıqlarını təkmilləşdirəcəklər. Bununla da müəssisədə xidmətlərdən yararlanan benefisiarların sayı 72 nəfərə çatıb.

Qarabağ "DOST Evi"ndə həmçinin kulinariya, toxuma, tikmə və bədii oyma üzrə təlimlər də keçirilir. DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində təlim müddətini uğurla tamamlayan 4 benefisiar hazırda şöbədə təlimçi kimi fəaliyyətini davam etdirir.

Müəssisə Bərdə və ətraf rayonlarda yaşayan əlilliyi olan şəxslər, şəhid ailələrinin üzvləri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onların övladları, valideynlərini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, aztəminatlı ailələrin üzvlərinin yaradıcılıq potensiallarını inkişaf etdirməsinə dəstək göstərir.

Bölgənin bu kateqoriyadan olan sakinləri DOST mərkəzləri və ya Sosial Xidmətlər Agentliyinin yerli nümayəndəliklərinə müraciət edərək Qarabağ "DOST Evi"nin xidmətlərindən faydalanmaq üçün qeydiyyata alınə bilər.

İlə yekun vurulur

İqtisadi inkişaf və rahat həyat abad yoldan başlayır

İnsanların rahat yaşaması, iqtisadiyyatın dinamik inkişaf etməsi üçün yolların nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğu hamıya yaxşı məlumdur. Elə buna görə də yeni yolların çəkilişi, köhnələrin isə əsaslı təmiri Azərbaycan dövlətinin iqtisadi siyasətində öndə dayanan məsələlərdəndir.

2004-cü ildən başlayaraq, regionların sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilən dövlət proqramları çərçivəsində hər il Azərbaycanda ümumi uzunluğu ən azı min kilometr olan yollar tikildi və ya təmir olundu. İşğal altındakı torpaqlarımız azad olunan sonra bu istiqamətdə işlər daha geniş vüsət aldı. Yeni yollar bizi azad Qarabağa və Şərqi Zəngəzura qovuşdurdu.

Başla vurmaqda olduğumuz il ərzində də yeni yollarımızın açılışı oldu. Başlayaq elə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdən. İyulun 3-də Prezident İlham Əliyev Əhmədboyli-Füzuli-Şuşa yolunun açılışında iştirak etdi.

Mövcud yolun uzunluğu 101, yeni yolun uzunluğu isə 81,7 kilometrdir. Yeni yol məsafəni 19,3 kilometr qısaldır. Birinci texniki dərəcəyə uyğun olan yolun ilk 48 kilometr 6, qalan 33,7 kilometr 4 hərəkət zolağından ibarətdir. Yolboyu bir qovşağ, 11 körpü, 7 tunel, 6 viadukt, yeraltı keçidlər və digər zəruri infrastruktur yaradılıb.

Layihə çərçivəsində inşa edilən körpülərin ümumi uzunluğu 1557 metrdir. Viaduktların bəzilərinin tikintisi zamanı Azərbaycanda ilk dəfə olaraq asırıq qəbilərin üfqi sürüşdürülməsi üsulu ilə

betonlama işləri yerinə yetirilib. İnşaat işləri zamanı yolboyu dəmir-beton və metal sədd çəpərlər, işıqlandırma sistemi quraşdırılıb.

Əhmədboyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolu başlanğıcını Hacıqabul-Horadiz-Ağbend-Zəngəzur dəhlizi magistral avtomobil yolundan götürməklə Füzuli, Xocavənd, Xocalı və Şuşanı birləşdirir.

Qeyd edək ki, bu yol dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramı"na əsasən inşa olunub. Layihənin icrası daxili yol şəbəkəsinin şaxələndirilməsi, bölgə ilə respublikanın digər rayonlarının nəqliyyat əlaqəsinin yaxşılaşdırılması baxımından əhəmiyyətli. Bundan başqa, bu yol beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin ölkəmizdən keçən hissəsinin də tərkibinə aid olmaqla mühüm rol oynayır. Yeni yol eyni zamanda bölgədə turizmin inkişafına və iqtisadi fəallığı artırmağa da böyük töhfə verəcək.

Oktyabrın 28-də isə Prezident İlham Əliyev Hacıqabul-Bəhramtəpə-Ermənistan Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun 197-ci kilometrindən Cəbrayıl rayonu ərazisində inşa olunan "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyasına

gədən avtomobil yolunun açılışında iştirak etdi.

IV texniki dərəcəyə uyğun inşa edilən yolun ümumi uzunluğu 11,5 kilometrdir. İkinci hərəkət zolağından ibarət yolun eni 6 metrdir. Bu yolun inşası ötən ilin dekabrında dövlətimizin başçısının imzaladığı sərəncama əsasən həyata keçirilib.

Bu, uzun bir yol olmasa da, əhəmiyyəti böyükdür. Belə ki, yolun istifadəyə verilməsi bu istiqamətdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin təhlükəsizliyini, əhalinin və ərazidə çalışan işçilərin rahat gediş-gəlişini təmin edəcək.

Lakin yeni yol çəkilişi təkcə işğaldan azad olunan ərazilərimizi əhatə etmir. Yol şəbəkəmiz hər tərəfə şaxələnməkdədir. Hazırda ölkəmizin bir sıra bölgələrində yeni yolların tikintisi davam edir. Dövlətimizin başçısı mayın 26-da belə yollardan birində - Bakı-Şamaxı-Muğanlı-İsmayilli-Qəbələ avtomobil yolunun Muğanlı-İsmayilli-Qəbələ hissəsində görülən işlərlə tanış oldu.

İkinci texniki dərəcəyə uyğun qurulan yolun ümumi uzunluğu 85,6 kilometrdir. Yenidənqurma nəticəsində yol 8,8 kilometr qısalaçaq. Yolboyu Ağsuçay çayı üzərində asma körpü inşa olunur. Körpüdən sonra yolun davamı olaraq uzunluğu 885 metr olan tunelin tikintisi aparılır. Ümumilikdə yeni layihə üzrə yolboyu tunel və birli asma olmaqla 17 körpü layihələndirilib.

Bakı-Şamaxı-Muğanlı-İsmayilli-Qəbələ avtomobil yolu əhalinin rahat gediş-gəlişində xüsusi əhəmiyyətə malik olmaqla paytaxt Bakını İsmayilli, Qəbələ, Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala və Balakən rayonları ilə birləşdirən ən qısa magistral hesab edilir. Respublikanın mühüm turizm bölgələrinə gədən və ilk dəfə ötən əsrin 70-ci illərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə salınmış bu yolun yenidən qurulması Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən layihələndirilib.

Dövlətimizin başçısı yekunlaşmaqda olan 2025-ci ildə yol çəkilişi və təmiri ilə bağlı yeni sərəncamlar da imzalayıb. Belə ki, bu il sentyabrın 25-də imza-

lanmış sərəncama əsasən, iki min nəfər əhalinin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Göygöl-Topalhəsənli-Şəhriyar (8 km)-Zurnabad-Gəncə-Mollacəlillli avtomobil yolunun əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə vəsait ayrılacaq.

Sentyabrın 25-də imzalanmış daha bir sərəncamla səkkiz min nəfər əhalinin yaşadığı 5 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Xil-Sirəbil-Allahyarlı-Molalan-Çayqıraq avtomobil yolu əsaslı təmir olunacaq.

Prezidentin Zərdab rayonunun Zərdab-Məlikumudlu-Çallı-Salahlı-Hüseynxanlı-Xanmomməddi avtomobil yolunun əsaslı təmiri ilə

bağlı tədbirlər haqqında 1 dekabr 2025-ci il tarixli sərəncamı da var.

İki min nəfər əhalinin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Yardımlı-Dəman-Arvana avtomobil yolunun dağılmış hissəsinin bərpası və istinad divarlarının tikintisi isə Prezidentin 24 oktyabr 2025-ci il tarixli sərəncamı ilə həyata keçiriləcək.

Bu siyahıya digər yaşayış məntəqələrinin adlarını da əlavə etmək mümkündür. Bu isə o deməkdir ki, növbəti ildə də yeni yollarımız olacaq, onlar bizi yeni arzu və amallara qovuşduracaq və daha yüksək zirvələrə çatdıracaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

“Böyük qayıdış”
proqramı sürətlə icra olunur

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdış davam edir

Ağdam

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, Böyük qayıdış Proqramı çərçivəsində keçmiş məcburi köçkünlərin işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdışı davam edir. Dekabrın 17-də yola salınan növbəti köç karvanı Ağdam rayonunun Xıdırılı kəndinə çatıb.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, bu mərhələdə Xıdırılı kəndində 45 nəfərdən ibarət 16 ailəyə mənzillərin açarları təqdim olunub. Xıdırılıya köç karvanı ilə qayıdanlar respublikanın müxtəlif yerlərində, əsasən yataqxanalarda, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət olub.

Qayıdışın sevincini yaşayan Xıdırılı kəndinin sakinləri açarları təhvil alıb, yeni evlərində məskunlaşsınlar.

Laçın

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na əsasən, Laçın şəhərinə növbəti köç prosesi gerçəkləşib, səhər saatlarında yola salınan ailələr doğma yurdlarına qovuşub.

Laçın şəhəri 17 ailə olmaqla 69 nəfərə qucaq açıb. Şəhərə qədim qoyan ailələr sevinc göz yaşları ilə öz doğma yurduna qovuşub və yaradılan gözəlliyi seyr ediblər.

Növbəti köç karvanı ilə Laçın şəhərinə çatan ailələrə evlərinin açarları təqdim olunub.

Ailələr açarları sevincle qəbul edərək, evlərində məskunlaşsınlar.

Qeyd edək ki, bu mərhələdə Laçın şəhərinə 17 ailə olmaqla 69 nəfər köçürülüb. Onlar respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya, düşərgə, yarımqışqı tikililəri və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir.

Hadrut

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na əsasən, Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinə növbəti köç prosesi gerçəkləşib, yola salınan ailələr doğma yurdlarına qovuşub.

Hadrut qəsəbəsi 6 ailə olmaqla, 26 nəfərə qucaq açıb. Onlar respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya, düşərgə, yarımqışqı tikililəri və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir.

Qəsəbədə sakinlərin məskunlaşması üçün lazımi şərait yaradılıb.

Yollar abadlaşdırılıb, evlər və kommunikasiya xətləri bərpa edilib.

Növbəti köç karvanı ilə Hadrut qəsəbəsinə çatan ailələrə evlərinin açarları təqdim olunub.

Qırmızı bazar

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na əsasən, Xocavənd rayonunun Qırmızı bazar qəsəbəsinə növbəti köç prosesi gerçəkləşib, səhər saatlarında yola salınan ailələr doğma yurdlarına qovuşublar.

Qırmızı bazar qəsəbəsi 18 ailə olmaqla, 90 nəfərə qucaq açıb. Onlar respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya, düşərgə, yarımqışqı tikililəri və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir.

Qəsəbədə sakinlərin məskunlaşması üçün lazımi şərait yaradılıb. Yollar abadlaşdırılıb, evlər və infrastruktur bərpa edilib.

Növbəti köç karvanı ilə Qırmızı bazar qəsəbəsinə çatan ailələrə evlərinin açarları təqdim olunub.

Köçən ailələr qarşılandıqdan sonra onlara ANAMA-nın əmək-

daşları tərəfindən mina və partlamamış hərbi sursatların yaratdığı təhlükələr barədə ətraflı məlumat verilib. Ailələrə tanınmışları naməlum əşya və cisimlərdən uzaq durmaları, belə hallarla qarşılaşdıqları təqdirdə isə aidiyyəti qurumlara məlumat vermələri tövsiyə olunub.

Açarların təqdim olunması mərasimində Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları və

digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər. Ailələr açarları sevincle qəbul edərək, evlərində məskunlaşsınlar.

Doğma yurda qayıdan sakinlər hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə təşəkkür ediblər. Onlar həmçinin torpaqlarımızı işğaldan qurtaran rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət, ailələrinə səbir diləyiblər.

Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq mənim üçün mənəvi borcdur

"Qarabağın işğaldan azad olunmasından sonra həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma prosesi təkcə fiziki infrastrukturun qurulması ilə məhdudlaşmış, eyni zamanda tarixi yaddaşın, milli kimliyin və mənəvi ədalətin bərpasını özündə ehtiva edir. Bu proses Azərbaycanın uzunmüddətli strateji baxışının və ardıcıl dövlət siyasətinin nəticəsi kimi qiymətləndirilir".

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında britaniyalı yazıçı, "Revival of Karabakh: The Story of Azerbaijan's Renaissance" ("Qarabağın Dirçəlişi: Azərbaycan İntibahının Hekayəsi") kitabının müəllifi Qrem Vilson deyib.

Onun sözlərinə görə, o, ilk dəfə 2009-2010-cu illərdə Azərbaycana səfər edib və həmin dövrdə Azərbaycan xalqının dözümlü-lüyü, enerjisi və milli iradəsi onu dərinlən təsirlandırıb. Yazıçı bildirib ki, həmin illərdə Prezident İlham Əliyevin rəsmi biqrafıyası üzərində çalışarkən dövlət başçısının tövsiyəsi ilə Ermənistana və işğal altında olan Azərbaycan ərazilərinə səfərə gedib, real vəziyyəti yerində müşahidə edib.

"Prezident İlham Əliyevin biqrafıyası üzərində işləyərkən həmkarlarımla birgə Qarabağa səfər etdim. İşğal dövründə orada gördüklərimiz dəhşətli idi. Qarabağda qanunsuz fəaliyyətlər, insan alver, silah və narkotik dövriyyəsi, eləcə də genişmiqyaslı ekoloji dağıntılar açıq şəkildə müşahidə olunurdu. Bu, təkcə hərbi işğal deyil, eyni zamanda humanitar və ekoloji fəlakət idi. Mən ekosidə, tarixi-mədəni irsin məqsədlilik şəkildə mühv edilməsinə şahid oldum", - deyər Qrem Vilson vurğulayıb.

Yazıçı qeyd edib ki, İrəvanda araşdırma-lar zamanı tez-tez səsləndirilən "böyük Ermənistan" ideologiyası onun üçün ciddi sual-lar doğurub: "Əgər doğrudan da Qarabağın sizə məxsus olduğuna inanırıdınızsa, niyə ora-da yaşayan insanları qoruyub saxlamadınız, ətraf mühiti mühv etdiniz?"

Qrem Vilson səfərdən sonra belə qənaə-tə gəlib ki, Ermənistan heç vaxt sülhə getməyəcəkdir. "Təəssüf ki, 2020-ci ildə baş vermiş İkinci Qarabağ müharibəsi bu fikri təsdiqlə-di", - deyər o qeyd edib.

Yazıçı əlavə edib ki, sonrakı illərdə 50 də-fədən çox Azərbaycana səfər edib, Ümum-

milli Lider Heydər Əliyev, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və ölkənin tarixi ilə bağlı bir sıra kitablar yazıb. Bununla belə, Qarabağ mövzusu onun qəlbində həmişə xüsusi yer tutub.

"Ürəyimdə bir arzu vardı: işğal bitəndən sonra Qarabağ haqqında dəyərli və real fak-tlara əsaslanan bir əsər yazmaq. Mən xarici vətəndaşam, lakin Azərbaycanı sevmə xarici vətəndaşam. Qarabağda həm işğal dövründə, həm də azadlıqdan sonra dəfələrlə olmuşam. İşğal dövründə Xocalının təxmini yerini bilirdik, lakin onu tapa bilmirdik. Xocalı demək olar ki, yer üzündən silinmişdi", - deyər Qrem Vilson bildirib.

Ailə hüququnda aliment institutunun müasir tələbləri

Boşanma hüquqi fakt kimi valideyn məsuliyyətini aradan qaldırmır

Müasir Azərbaycan cəmiyyətində ailə münasibətlərinin transformasiyası fonunda boşanma halları artmaqdadır. Lakin hüquqi baxımdan vacib olan məqam ondan ibarətdir ki, nikahın pozulması valideynlərin uşaqları qarşısında öhdəliklərinə xitam vermir.

Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi məlumatlarına əsasən, bu ilin yanvar-oktyabr aylarında boşanmaların sayı 17 mini keçmiş, eyni dövrdə bağlanan nikahların sayı isə təxminən 40 min olmuşdur. Bu statistik göstəricilər bir daha sübut edir ki, ailə hüququnun ön həssas seqmenti - uşağın hüquqi və sosial müdafiəsi məsələsi xüsusi diqqət tələb edir.

Hazırda Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsinə əsasən, aliment öhdəlikləri əsasən valideynin rəsmi gəlirindən müəyyən edilmiş faiz nisbində tutulur. Bu yanaşma hüquqi texniki baxımdan sadə olsa da, uşağın mənafeinin tam təmin edilməsinə həmişə imkan vermir. Aliment ödəyicisinin real gəlirlərinin rəsmi gəlirlərdən kəskin fərqlənməsi, gəlirlərin qəsdən gizlədilməsi və ya formal minimum əməkhaqqı səviyyəsində göstərilməsi kimi hallar nəticəsində aliment institutu uşağın mənafeini təmin edən hüquqi mexanizm olmaqdan çıxaraq formal icra olunan öhdəliyə çevrilir. Əslində isə uşağın mənafeyi - aliment hüququnun əsas meyarı olmalıdır.

Ailə hüququnun fundamental prinsiplərindən biri uşağın üstün mənafeinin təmin edilməsidir. Bu prinsip həm Azərbaycan Respublikasının konstitusiyasında, həm də beynəlxalq hüquq normalarında öz əksini tapmışdır. Bu baxımdan, aliment mexanizminin islahatı sortləşmə deyil, normativ yanaşmanın yenilənməsi kimi qiymətləndirilməlidir.

Uşağa baxılması üçün minimum təminat standartı

Hüquqi baxımdan Ailə Məcəlləsində uşağa baxılması üçün minimum təminat standartı anlayışı ayrıca təsbit edilməsi məqsəduşğundur. Bu standart yaşayış minimumundan aşağı olmamaqla yanaşı, həm uşağın sağlamlığı, təhsili, inkişafı və gündəlik ehtiyacları ilə bağlı real xərcləri əhatə etməli, həm də valideynin rəsmi gəlirindən asılı olmayaraq, təmin olunmalıdır. Uşağın maddi təminatı valideynin gəlirlərini gizlətməsi və ya süni şəkildə azaltması ilə risk altına düşməməlidir.

Məhkəmə təcrübəsində vahidliyin təmin edilməsi məqsədilə alimentlərin hesablanması üçün oriyentir xarakterli hüquqi bələdçilər - uşağın yaşı və sayı, valideynin maliyyə imkanları və s. bu kimi meyarları nəzərə alaraq məhkəməyə hüquqi istiqamət verə bilər. Belə mexanizmlər bir sıra Avropa ölkələrində uğurla tətbiq olunur və məhkəmənin mülahizə səlahiyyətini məhdudlaşdırmadan hüquqi sabitlik yaradır.

Normativ dəyişikliklər çərçivəsində məhkəmənin aliment məbləğini müəyyən edərkən uşağın nikahın pozulmasına qədərki həyat səviyyəsi, təhsil və sosial mühitin dəyişdirilməsinin uşağın yaradığı risklər və sağlamlıqla bağlı xüsusi halların nəzərə alınması birbaşa öhdəlik kimi təsbit edilməlidir. Bu yanaşma alimenti sadə hesablamadan hüquqi müdafiə alətinə çevirir.

Ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi

Ailə hüququnun icrasında ən ciddi problemlərdən biri aliment ödəyicisinin süni ödəmə qabiliyyətsizliyini göstərmək hallarının artmasıdır. Əmlakı, biznes fəaliyyəti və yüksək xərcləri olan şəxsin rəsmi olaraq işsiz və ya minimum gəlirli görünməsi hüquqi ədalət prinsipinə ziddir və birbaşa uşağın hüquqlarını pozur. Odur ki, məhkəməyə alimenti müəyyən edərkən ödəyicinin həyat tərzini, faktiki xərclərini, mülikiyyət və kommersiya fəaliyyətini nəzərə almaqla qiymətləndirilmiş gəlir modelini tətbiq etmək səlahiyyəti verilməlidir. Bu yanaşma beynəlxalq ailə hüququ təcrübəsinə də uyğundur.

Aliment qərarlarının icrasında institusional yeniliklər

2026-cı il yanvar ayının 1-dən etibarən Azərbaycanda özəl icra məmurları institutunun tətbiqi aliment qərarlarının icrasında yeni mərhələdir. Lakin bu mexanizmin effektivliyi yalnız o halda təmin edilə bilər ki, icra orqanlarının bank və vergi məlumatlarına operativ çıxışı olsun, məlumatların gizlədilməsinə görə məsuliyyət mexanizmləri gücləndirilsin.

Qeyd edilməlidir ki, aliment hüququnun tətbiqi sahəsində Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun mövqeyi artıq formalaşmışdır və məhkəmələr üçün hüquqi istiqamət rolunu oynayır. Belə ki, Ali Məhkəmə Plenumunun izahlarına əsasən, valideynin nikahın pozulmasından sonra uşağın qarşısında aliment öhdəliyi onu əmək vəzifəsindən azad etmir və aliment məbləğinin müəyyən edilməsi formal yanaşma ilə məhdudlaşmamalıdır.

Plenumun hüquqi mövqeyinə görə, "Məhkəmə tərəfindən alimentin miqdarı müəyyən edilərkən uşağın əvvəlki təminat səviyyəsinin mümkün qədər maksimal saxlanılması əsas meyar olmalı və bu zaman yalnız bir tərəfin deyil, hər iki valideynin ailə və maddi vəziyyəti hərtərəfli öyrənilməlidir". Ali Məhkəmə xüsusi vurğulayıb ki, məhkəmələr aliment məbləğini müəyyən edərkən valideynlərin birgə yaşadıkları dövrdə ailənin maddi vəziyyətini, ayrı yaşadıkları müddətdə uşağa baxılması üçün könüllü qaydada ödənilmiş vəsaitləri və həmin ödənişlərin dayandırıldığı vaxta qədər uşağın faktiki təminat səviyyəsini nəzərə almalıdır. Eyni zamanda plenumun mövqeyinə əsasən uşağın əlavə ödəniş hesabına məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsinə, ödənişli ümumtəhsil məktəbinə, musiqi, rəsm, idman, rəqs və digər dərəcəklərə davam edib-ətməməsi aliment məbləğinin müəyyən edilməsi zamanı hüquqi baxımdan əhəmiyyətli hal kimi qiymətləndirilməlidir.

Bu yanaşma onu göstərir ki, Ali Məhkəmənin formalaşdırdığı hüquqi mövqə alimenti yalnız minimum təminat mexanizmi kimi deyil, uşağın nikah dövründə formalaşmış sosial, təhsil və inkişaf mühitinin qorunmasına xidmət edən hüquqi alət kimi qəbul edir. Lakin vacib məqam ondan ibarətdir ki, bu prinsip Ailə Məcəlləsində həlökət sistemli və birbaşa normativ ifadəsini tapmamışdır və əsasən məhkəmə təcrübəsi vasitəsilə tətbiq olunur. Bu isə qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklərin zəruriliyini bir daha aktuallaşdırır.

Aliment hüququ valideynlər arasında mübahisə predmeti deyil, Bu institut uşağın hüquqlarının təmin edilməsinə yönəlməli hüquqi mexanizmdir. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində bu istiqamətdə islahatlar sosial ədalətin, hüquqi sabitliyin və uşağın üstün mənafeinin qorunmasına xidmət etməkə yanaşı, gələcəkdə aliment öhdəliklərinin icrasında daha şəffaf və effektiv mühitin yaradılmasına imkan verəcəkdir.

Vüsalə MURADXANLI,
Azərbaycan Uşaq Fondunun direktoru,
Vəkillər Kollegiyasının üzvü

Mədəniyyət

● Elm xadimləri

XX əsr Azərbaycan tarixinin ən ziddiyyətli dönməndə yaşamış elə şəxsiyyətlər var ki, onların mənalı ömrü bütövlükdə xalqımızın tərəqqisi, elmi-mədəni yüksəlişi ilə bağlı olmuşdur. Həyatını bütünlüklə xalqına xidmətdə keçirən, xeyirxah əməlləri ilə nəsillərə örnək olan belə ziyalılardan biri də akademik Şəfaət Fərhəd oğlu Mehdiyevdir. O, dövrünün gərgin tarixi epoxalarının yaşamış böyük alim idi, rəftar və düşüncəsi insanpərvərliklə əhatə olunmuşdu, bütün ruhu və təbiəti etibarilə əsl ziyalı idi.

Şəfaət Mehdiyev 1910-cu ildə Güneş Azərbaycanının Sorab vilayətinin Şalqun kəndində dünyaya göz açmışdır. Dörd yaşında ikən atasını itirmiş, ağır güzəran içərisində yaşayan anası uşaqları böyük çətinliklərlə boya-boşa çatdırmışdır. Oğlunu elmi, savadlı görmək istəyən ana elə bu məqsədlə kiçik ailəsi ilə birlikdə sonayə şəhəri kimi getdikcə şöhrətlənən Bakıya üz tutmuşdur. Ailə Sabunçuda kiçik bir otaq kirayə etmiş, anası buradakı neft mədəniyyətində işə düzəlmişdi.

Fəhlə təşkilatı o zaman Şəfaətin birinci dərəcəli fəhlə məktəbinə daxil olmasına zəmanət vermişdir. Bilikli, bacarıqlı, yazı qabiliyyətinə sahib olan gənc övvələ dördüncü sinfə qəbul edilmiş, sonrakı illərdə isə o, hər ildə iki sinfin imtahanını verib bu nümunəvi

caqdu. Bir neçə dəqiqədən sonra təhlükəsizlik xidməti hadisə yerinə gəldi. Mədən müdiri çaşqın halda "Tez olun, tez olun, kömək edin" - deyə haray çəkirdi. Qəzanı zərərsizləşdirmək yolunu yenə Şəfaət göstərdi. Hasilat borusuna əlavə altı xətt perçimləndi, neftin sayğacdan ötürülmə həcmi tənzimləndi və fontan nefti ümumi xəttə qoşuldu. Üç gündən sonra gənc geoloq "Azərneft" birliyinin kollegiyasına çağırıldı. Ona fəxri fərman və böyük məbləğdə pül mükafatı verildi. Və təhsilini davam etdirmək üçün M.Əzizbəyov adına Neft İnstitutunun Geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə göndərildi. Bu, Şəfaət Mehdiyevin ən böyük arzularından idi.

O, harada işləyirdi, oxuyurdusa, özünün elmi-ictimai fəaliyyəti ilə daim diqqət mərkəzində olurdu. İkinci kurs-

tədqiqat işlərini sistemləşdirdiyi ilk illərdə - 1939-cu ildə SSRİ Geologiya Mərkəzi tərəfindən Azərbaycan Geologiya Fonduna və Azərbaycan Geologiya Birliyinə Abşeron Geoseysmik partiyasına rəis təyin edildi. 1940-cı ildə özünün ən böyük nailiyyətlərini qazandı. Onun tərtib etdiyi "Abşeron yarımadasının geoloji xəritəsi"ni müttəxəssis qrupu yüksək də-

Qonaqkənd yaylasını görmək üçün dağlar qoynuna səfər edir. Gözlə təbiəti Təngədəyə çatanda bir neçə dəqiqəlik maşından düşüb təbiəti seyr etmək istəyir. Az sonra yeraltı səsləri dinləyən geoloq dostlarını qucaqlayıb fərəhlə səslənir:

- Sizin dağların altında neft yataqları var...

Çox keçmədən onun Təngə altında qazılan kəşfiyyat quyusu hələ istismara verilməmiş neft yataqlarının zəngin sərvəti barədə ehtimalları təsdiqləndi. Alimin Xəzər hövzəsinin Quba-Xaçmaz zonasındakı neft yataqları ilə bağlı yeni dəyərli tədqiqatı həmin hadisələrdən sonra meydana çıxdı.

Şəfaət Mehdiyev ötən əsrin 50-60-cı illərində təkcə kəşfiyyat işləri ilə deyil, eyni zamanda analoq olmayan Azərbaycan neftinin tərkibi, neft yataqlarının yaranması, onların istismara verilmə imkanları barədə geniş araşdırmalar apardı. O, ötən əsrin 50-ci illərindən başlayaraq, bir-birinin ardınca "Azərbaycan neft xəzinəsidir", "Xəzərin neft ehtiyatları", "Göy göl", "Neft layının su ilə basılmasına qarşı mübarizə", "Neft və qaz yataqlarının geotexniki tədqiqi", "Neftin gənəzi, neft-qaz laylarının formalaşması" və onlarla başqa dəyərli tədqiqat əsərlərini yazır. Bu əsərlər onu təkcə Azərbaycanda deyil, bütün dünyada şöhrətləndirir.

Şəfaət Mehdiyev öldü etdiyi böyük elmi nailiyyətlərinə görə 1955-ci ildə Azərbaycan SSR EA-nın müxbir üzvü, 1958-ci ildə akademiyanın həqiqi üzvü seçilir. 1954-cü ildə onun üzərinə daha ağır vəzifə qoyulur. Bir vaxtlar aspirant, laboratoriya müdiri kimi ayaq basdığı Azərbaycan EA-nın Geologiya İnstitutuna direktor təyin edilir. O zaman Şəfaət müəllimin 44 yaşı var idi. Ş.Mehdiyevin böyük alim, xeyirxah insan, vətənpərvər ziyalı obrazı onu məhz bu instituta rəhbərlik etdiyi qısa bir müddətdə - cəmi 4 ildə sübuta yetirildi.

1958-ci ildə akademik Şəfaət Mehdiyevin həyatında daha bir xoş hadisə baş verir. O, 20 ilə yaxın müddətdə çalışdığı Azərbaycan Dövlət Universitetinə rektor vəzifəsinə təyin edilir. Həmin vəzifədə çalışdığı müddətdə o, qarşısına iki mühüm vəzifə qoymuşdu - Azərbaycan elminin inkişafı üçün çalışmaq və yüksəkixtisaslı kadrlar yetişdirmək. İllərin təcrübəsi göstərdi ki, o, qarşısına qoyduğu hər iki məqsədi layiqincə həyata keçirə bildi.

Böyük alim öz fəaliyyəti dövründə yeraltı sərvətlərimizin üzə çıxarılması, Azərbaycan neftinin dünyada şöhrətlənməsi üçün öləndən gələni etdi. Yüksək intellektə, yazıçılıq qabiliyyətinə və nətiqlik mədəniyyətinə malik olan akademik Şəfaət Mehdiyev milli mədəniyyətimizin, tariximizin gözəl bilicisi idi. O, eyni zamanda şair və nasir idi. Onun "Oxu gözəl", "Ötən ötdü", "Könlümü alsaydın" kimi onlarla gözəl şeirləri, "Su pərisi", "Göy adamı", "Keçi əhvalatı" kimi hekayələri ilə yanaşı, çoxlu gözəl miniatürləri, "Mirzə Fətəli", "Ərk qalası", "Vəcdan yükü", "Sabir" kimi gözəl hekayələri var.

Akademik Şəfaət Mehdiyevin Azərbaycan neftini şöhrətləndirən tədqiqatları, həzin nəğmələrə çevrilib könülləri oxşayan şeirləri heç vaxt yaddan çıxmayacaq. Onun şərfli ömrünün unudulmayan səhifələri daim nəsillərə örnək olacaqdır.

İradə ƏLİYeva.
"Azərbaycan"

● Sənət dünyası

Nakam taleli rəssam

O, bu fani dünyada cəmi 54 il yaşayıb. Bu il onun 100 illik yubileyi tamam olur, vəfatından isə 46 il ötür. Həmişə düşündürəm görəsən niyə fitri istedad sahibləri belə az yaşayırlar?! İstedadlı incəsənət adamları - Bəhrüz Kəngərli, Rüstəm Mustafayev, Tofiq Cavadov, Əşrəf Murad, Asaf Zeynallı, Vəqif Mustafazadə, Mikayıl Müşfiq, Əli Kərim yaşasaydılar hələ nələr edərdilər, hansı əsərləri bəşəriyyətə bəxş edə bilərdilər?

Bu dəfə Əşrəf Murad həyatının səhifələrini vərəqləməyi, onun yaradıcılığının, taleyinin, ömrü yolunun işığını paylaşmaq istəyirəm. Hansı ki, istedadlı rəssamın yaşadığı dövrdə nə adı çəkilib, nə də haqqında yazılıb. Nakam rəssamın əsərlərinin nümayiş olunduğu ilk fərdi sərgisi ölümündən beş il sonra - 1984-cü ildə təşkil olunub. Rəssamın həyat və yaradıcılığı ilə sağlığında maraqlanan sənətsünaslar Sara Oğuz Nəzirova və Qriqori Anisimov olub. Sənətsünas Qriqori Anisimov haqqında onu vurğulamaq yerinə düşünür ki, o, ölkəmizin avanqard istiqamətdə fəaliyyət göstərən rəssamları ilə maraqlanı, onların yaradıcılığını izləməyə çalışırdı. Onun 1978-ci ildə Bakıda rus dilində "Abşeronun əlvan boyaları" adlı kitabı nəşr olunmuşdur. Bundan əlavə olaraq o, 1988-ci ildə "Sovetskiy xu-

Əşrəf Muradın portret əsərləri mövzunun ciddiliyi ilə nə qədər seçilsə, rəssamın bədii ifadəetmə və mövzunu bədii şərh etmə baxımından da bir o qədər fərqlənir. Rəssam portretlərini yaratdığı şəxslərin daxili dünyagörüşünü və cizgilərini tamamilə fərdi tərəfdən açıb göstərir. Onun portret əsərləri sırasında "Admiral Uşakov", "Kosmonavt V.Tereşkova", "Lenin Smolnıda", "Tehran konfransı", "Nadejda Krupuskaya" və başqalarının adlarını qeyd etmək olar. Əşrəf Murad yaradıcılığında idman mövzusu qırmızı xətt kimi keçir. Rəssam bu mövzuda bir sıra əsərlər yaratmışdır. Xanım idmançıların həyatı görünür rəssamı daha çox düşündürürdü. "Tennisçi qız", "İdmançı qız", "İdmançı qız", "Qız motosikletlə çimərlikdə" adlı əsərlər rəssamın ən maraqlı işləri sırasında.

Əşrəf Muradın yaratdığı mənzərə və naturmort əsərləri özünün kolorit həlli ilə də diqqəti cəlb edir. Rəssamın mənzərə əsərlərində dəniz, meşə zülmət qarlıqla qarışmışdır. Sənin dənizin niyə qar rəngdədir, axı dəniz mavi rəngdə olur

dojnik" nəşriyyatında buraxılmış "Bitməmiş tərcümeyi - hallar" adlı kitabında Səttar Bəhlulzadə, Tofiq Cavadov və Əşrəf Muradın həyat və yaradıcılığı haqqında ətraflı məlumat vermişdir. Əşrəf Muradın ilk dəfə fərdi sərgisinin keçirilməsi, rəssamın əsərlərinin ictimaiyyətə təqdimatı işində Q.Anisimov mühüm rol oynamışdır. Məşhur diplomat və dövlət xadimi Ramiz Abutalıbov qeyd edirdi ki, Moskvada sənətsünasla görüşü zamanı divardan asılmış işlə maraqlandı, o, mənədən əsərin müəllifini tanıyırsanmı soruşdu və dedi ki, bu sizin ölkənizin istedadlı rəssamıdır. Onun əsərlərinin sərgisini təşkil etmək lazımdır. Mən o zaman ona söz verdim ki, rəssamın sərgisini təşkil edəcəyik. Bakıya döndüyümdə o zamanlar Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri vəzifəsində işləyən, Xalq rəssamı Yusif Hüseynovla görüşdüm və rəssam Əşrəf Muradın sərgisinin təşkil edilməsi barədə onunla danışdım. O, rəssamın psixoloji durumunun yaxşı olmadığını bildirdi. Mən təkid etdim ki, rəssamın sərgisi təşkil olunmalıdır. Və beləliklə, 1984-cü ildə Əşrəf Muradın fərdi sərgisinin açılışı oldu.

Sağlığında rəssamın yaşadığı acılar, çəkiyi əziyyətlər çox olub. Əşrəf Murad imkanlı ailənin övladı olub. Onun rəssamlığa xüsusi sevgisi, marağı vardı. Əvvəlcə Ə.Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Texnikumunda təhsil alıb. Rusiyada müfəzzil ali təhsil ocağına qəbul olunub. İ.Repin adına Leningrad Boyakarlıq, Heykəltaraşlıq və Memarlıq İnstitutunda professor Rudolf Frensin sinfində ali rəssamlıq təhsilinə yiyələnib.

Əşrəf Murad 1958-ci ildən əsərləri ilə sərgilərdə iştirak etməyə başlayıb. Rəssamın yaradıcılığının birinci dövrünə aid əsərləri sırasında "Bakuxanov və Qriboyedov", "Azadlıq arzusu", "Yaramaz", "Kolxoza gedən yol", "Gözlənilməz görüş" (1963), "Dənizdə qulluqlar", "Oktyabrın 50 illiyi", "Funikulyor", "Atom müharibəsinə yox deyək" və başqalarını qeyd etmək olar. Yaradıcılıq nümunələri respublika və ittifaqəhəmiyyətli sərgilərdə nümayiş olunurdu. Rəssama qonorarlər yazılırdı.

sualına o, mən dənizə gedib çatanda hava qaranlıqlaşır, mən dənizi, qumlu sahilə axşam görürəm və çəkirom deyə cavab vermişdi. "Xəzər sahilində", "Meşədə", "Dəniz kənanı", "Abşeronu axşamı" və "Naturmort yemişlə", "Zanbaqlar", "Qar-pız", "Naturmort", "Yemişlər" adlı mənzərə və naturmort əsərləri özünün mükəmməl bədii şərh və həlli baxımından diqqəti cəlb edir. Sənətsünas Sara Oğuz rəssam haqqında yazırdı: "Əsil-nəcəbətlə evdən çıxmış böyük istedad sahibi Əşrəf Murad ömrü boyu evsiz yaşadı. Evi də, iş yeri də beş-on addımlıq emalatxanası oldu. Onu da qonşusu Əşrəf öləni kimi boşaldı qalan rəsmlərdən, etüdlərdən tonqal qaladı. Acı reallıqdır".

Əşrəf Muradın həyatı və yaradıcılığı haqqında müstəqillik illərində kataloq və albomlar nəşr olunmuş, əsərlərdən ibarət sərgilər təşkil olunmuşdur. Bu sırada Sara Oğuz Nəzirovanın Bakıda "Əşrəf Murad. Dəli istək", Qriqori Anisimovun Moskvada "Əşrəf Murad. Magik realizm" adlı albom kitablarını qeyd etmək olar.

2019-cu ildə YARAT Müasir İncəsənət Məkanında rəssamın əsərlərindən ibarət "Əşrəf Murad: "Sevgi və etiraz" adlı rerospektiv sərgi təşkil olunmuşdur. Nakam tale yaşamış Əşrəf Murad yaradıcılığı Azərbaycan təsviri sənət tarixində əbədi yaşayacaq.

Əsəd QULİYEV,
Azərbaycan Rəssamlar
İttifaqının üzvü, sənətsünas

Türkyə və Azərbaycan muzeyləri arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

İstanbulun Türk və İslam Əsərləri Muzeyində Azərbaycan muzeylərinə məxsus tarixi eksponatlardan ibarət müvəqqəti sərginin təşkili, burada qədim xalqlarımızın nümayişi, muzeyin vitrinində Azərbaycan xalçasının davamlı şəkildə sərgilənməsi məqsədilə birgə işlərin aparılması məsələsi müzakirə edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu məqsədlə Türkiyədəki səfirliyimizin nəzdindəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Samir Abbasov Türk və İslam Əsərləri Muzeyinin rəhbəri Ekrem Aytar ilə görüş keçirib. Görüşdə həmçinin Azərbaycan muzeyləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi və bu is-

tiqamətdə ortaqlıq fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi barədə razılıq əldə edilib. Samir Abbasovun İstanbul proqramı çərçivəsində bu şəhərdə yerləşən Topkapı Mədəniyyət Parkının tərkibindəki türk xalqının tarixini və mədəniyyətini tanımaq məqsədilə yaradılan Türk Dövləti Mədəniyyət Parkı ilə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi arasında əməkdaşlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

"Qarabağ irsi" incəsənət dili ilə dünyaya ünvanlanan çağırışdır

2021-ci ildə yaradılan və Qələbənin birinci ildönümünə həsr olunan "Qarabağ irsi" kolleksiyası mövzusu ilə Nigar Helminin digər işləri arasında xüsusi yer tutur. Bu silsilənin mərkəzində Azərbaycanın işğal dövründə dağıdılmış mədəni irsi dayanır. Təxminən 30 il davam edən işğal ərzində muzeylərə, musiqi məktəblərinə, teatrlara və kitabxanalara ciddi ziyan dəyib, ərazilərdən təxminən dörd milyon kitab çıxarılıb. Dini abidələr də dağıntılardan yan keçməyib, belə ki, onlarla məscid məhv edilib və ya ciddi zərər görüb.

Bu barədə AZƏRTAC-ın müxbiri ilə söhbətdə layihənin müəllifi, rəssam və ictimai xadim Nigar Helmi bildirib.

Onun sözlərinə görə, kolleksiyanın əsas məqsədi bu realığı təsviri sənət vasitəsilə beynəlxalq auditoriyaya çat-

dırmaq və bir daha xatırlatmaqdır ki, müharibə şəraitində belə hər hansı ölkənin mədəni irsi məhv edilmə obyektinə çevrilə bilməz və çevrilməməlidir.

"Qürurla deyə bilərəm ki, son dörd il ərzində ekspozisiya İstanbul, Anka-

ra, Kipr, Barselona, Madrid, Nyu York, Boston və Parisdə nümayiş etdirilib. Faktiki olaraq dünyanın yarısı-

nı dolaşmış", - deyə Nigar Helmi vurğulayıb.

Rəssam qeyd edib ki, bu il silsilə Qələbənin beşinci ildönümünə həsr olunan tədbirlər çərçivəsində Müasir İncəsənət Muzeyində təqdim olunur. Eyni zamanda kolleksiya davam etdirilib və yeni əsərlərlə zənginləşdirilib. Bu yeni işlər bu gün ölkədə həyata keçirilən gəncliyəyaxşı bərpə və quruculuq proseslərinə, dirçəliş mövzusuna həsr olunub. Onun artıq təkcə itkinin ağrısını deyil, həm də yenilənmə, həyatın qayıdışı və ümid intonasiasını da daşıyır.

Polis Akademiyasında təhsil almaq istəyən abituriyentlər üçün müsabiqə elan edilir

Daxili İşlər Nazirliyi Polis Akademiyasına əyani təhsilə III qrupdan "Hüquqşünaslıq" ixtisasına 500, I qrupdan "Informasiya təhlükəsizliyi" ixtisasına 25 kursantın qəbuluna dair müsabiqə elan edir. Müsabiqədə Azərbaycan dilini sərbəst bilən, boyu 165 sm-dən az olmayan, yaşı 16-dan 18-dək, 11-ci sinifdə oxuyan və ya tam orta təhsilli, həqiqi hərbi xidmətə yararlı olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları iştirak edə bilərlər.

Xüsusi təhsil müəssisəsinə sonadların qəbulu 2026-cı ilin fevralın 22-dək namizədin daimi yaşadığı yer üzrə polis idarə və ya şöbələrində həyata keçirilir. Müsabiqədən keçən abituriyentlərin siyahısı "Hüquqşünaslıq" və ya "Informasiya təhlükəsizliyi" ixtisasları üzrə Dövlət İmtahan Mərkəzinə göndərilir. İmtahanlar Azərbaycan və rus dillərində keçirilir. Qəbul olunan abituriyentlərə daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında müqavilə bağlanır. Tədris Azərbaycan dilindədir, müddəti 4 ildir. Kursantlar dövlət hesabına yataqxana, xüsusi geyim forması, təqədd və yeməklə təmin olunurlar, akademiyanın ərazisində

də yerləşən müasir standartlara tam cavab verən yataqxanada yaşayırlar. Məzunlara "Hüquqşünaslıq" və "Informasiya təhlükəsizliyi" ixtisasları üzrə "polis leytenantı" xüsusi və "ehtiyatda olan leytenant" hərbi rütbələri

verilməklə DİO-da müvafiq vəzifələrə təyin edirlər.

Qəbul qaydaları haqqında daha ətraflı məlumat əldə etmək üçün (012) 454-12-78, (012) 590-97-76, (012) 590-99-47 nömrələrinə və akademiya-

nın 88-80 qaynar xəttinə zəng edə, yaxud nazirliyin, eləcə də təhsil müəssisəsinin internet saytlarına, həmçinin sosial şəbəkələrdəki rəsmi səhifələrinə müraciət edə bilərsiniz.

"Azərbaycan"

Səssiz təhlükə

Soyuq hava şəraitinin hökm sürdüyü payız və qış aylarında insanların gündəlik həyatında istilik cihazlarının rolu əvəzsizdir. Evlərdə qaz sobaları, su qızdırıcıları, kombilər və digər istilik qurğuları fəaliyyət göstərir. Lakin bu cihazlardan düzgün istifadə olunmadıqda, təhlükəsizlik qaydalarına əməl edilmədikdə və texniki baxışlar vaxtında aparılmadıqda, ciddi təhlükə mənbəyi meydana çıxır. Bu təhlükə - dadsız, rəngsiz və qoxusuz olan dən qazdır.

Karbon monoksid kimi tanınan dən qazı tərkibində karbon olan yanacaqqların - təbii qaz, benzin, balon qazı, odun və kömürün yanması və ya tam yanmaması nəticəsində yaranır. Bu qazın əsas təhlükəsi ondan ibarətdir ki, insan onu nə görə, nə duya, nə də dadda bilər. Məhz bu səbəbdən dən qazı çox vaxt hiss edilmədən orqanizmə daxil olur və qısa müddət ərzində ağır zəhərlənməyə, bəzən isə ölümlə nəticələnən fəciələrə səbəb olur.

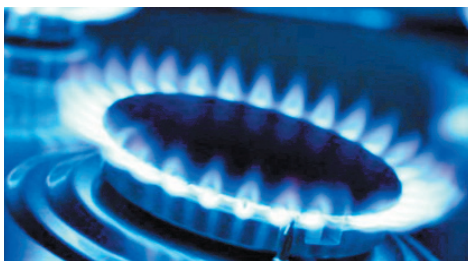
Statistik məlumatlar göstərir ki, hər il payız-qış mövsümündə həm iri şəhərlərdə, həm də bölgələrdə dən qazı zəhərlənmələri artan xətt üzrə davam edir. Bu hadisələrin ekseriyyəti məişətdə təhlükəsizlik qaydalarına laqəyd yanaşma, qaz cihazlarının qeyri-peşəkar müdaxilələr, tüstü bacalarının tutulması və ya havalandırma sistemlərinin yarasız vəziyyətdə olması ilə bağlıdır. Təəssüf doğuran məqam isə odur ki, bu cür hadisələrin böyük ekseriyyətinin qarşısını vaxtında görülmə sadə qabaqqlayıcı tədbirlərlə almaq mümkündür. Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) dən qazı təhlükəsi ilə əlaqədar əhaliyə ünvanladığı müraciətdə bildirilib ki, istismar olunan qaz cihazı saz və standartlara uyğun olmalı, cihaz olan məkənin hündürlüyü 2 metr 20 santimetrdən az olmamalı, havaqədən sistem işləməli, nəfəslək açıq olmalı, hamam otağında ventilyasiya borusu, qapının aşağısında dəliklər düzəltməli, tüstü bacaları ildə iki dəfə təmizlənməlidir. Təhlükə zamanı isə mütləq 112-yə zəng edilməlidir.

Təhlükəsizlik standartlarına cavab verməyən cihazlardan istifadə edilməməlidir

Qış fəslində havaların kəskin soyuması insanların istiliyə olan tələbatını artırır. Bu isə qaz cihazlarının daha intensiv istifadəsinə gətirib çıxır. Lakin istilik qurğularının düzgün seçilməməsi, standartlara uyğun quraşdırılmaması və texniki baxışdan keçirilməməsi dən qazı riskini dəfələrlə artırır. Təhlükəsizlik qaydaları üzrə ekspert Elmar Nuruəyevin sözlərinə görə, qaz cihazlarının quraşdırılması zamanı otağın sahəsi və həcmi mütləq nəzərə alınmalıdır. Onun sözlərinə görə, ikigözlü qaz so-

baları üçün otağın sahəsi minimum 8 kvadratmetr, üçgözlü qaz sobası üçün 12 kvadratmetr, dördgözlü qaz sobası üçün isə ən azı 15 kvadratmetr olmalıdır. Əgər həmin məkəndə əlavə olaraq su qızdırıcısı da quraşdırılırsa, otağın sahəsi minimum 20 kvadratmetr təşkil etməlidir.

Ekspert bildirib ki, təhlükəsizlik standartlarına cavab verməyən, sertifikatı olmayan qaz cihazlarından istifadə ciddi təhlükə yaradır. Belə cihazlar yanma prosesini düzgün həyata keçirmir və nəticədə karbon monoksid əmələ gəlir. Qaz cihazlarının quraşdırılması, texniki qulluğu və təmiri yalnız ixtisaslı mütəxəssislər tərəfindən aparılmalıdır. Qeyri-peşəkar müdaxilələr, boruların özbaşına dəyişdirilməsi və cihazların bir otaqdan digərinə düzgün qaydada köçürülməməsi fəciəvi nəticələrə yol açır.

"Dən qazının yaranmasında tüstü bacalarının vəziyyəti xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Tüstü bacaları ildə ən azı iki dəfə təmizlənməli, onların daxilində dəlik, çat və tutulmaların olmamasına diqqət yetirilməlidir. Bacalarda məişət tullantılarının, qış yuvalarının və ya digər məneolərin toplanması yanma prosesini pozur və qaz tullantılarının çölə çıxmasına əngəl yaradır. Nəticədə dən qazı otaq daxilində toplanaraq təhlükəli səviyyəyə çatır. Qaz cihazı olan bütün məkənlərdə effektiv havalandırma sistemi və nəfəslək mütləq olmalıdır. Xüsusilə mətbəx və hamam otaqları dən qazının daha çox yandığı yerlər hesab edilir. Bu səbəbdən həmin məkənlərdə təhlükəsizlik qaydalarına əməl edilməsi həyati əhəmiyyət daşıyır. Otaqların həcminə uyğun olmayan qaz cihazlarının istifadəsi, qapalı mühitdə uzunmüddətli yanma prosesi və havalandırmanın olmaması ciddi risk faktorlarıdır", - deyər E.Nuruəyev qeyd edib.

Ekspert qaz sızmasını və dən qazını aşkarlayan detektorların əhəmiyyətini xüsusi vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, qaz sızması əleyhinə detektorlar təhlükə zamanı avtomatik olaraq qazın verilişini dayandırır, dən qazı detektorları isə yüksək səsli signal vasitəsilə istifadəçini xəbərdar edir. Bu cihazlar karbon monoksid yaranan kimi işə düşərək insanların vaxtında tədbir görməsinə imkan yaradır. Detektorların qiymətini ölçədən olması onların hər bir evdə quraşdırılmasını mümkün edir. Bu sadə, lakin funksional cihazlar minlərlə insan həyatını xilas edə bilər.

Zəhərlənmə zamanı ilkin tibbi yardımın düzgün göstərilməsi həyati əhəmiyyət daşıyır

Dən qazı zəhərlənmələri insan orqanizmi üçün son dərəcə təhlükəlidir. Həkim-toksikoloq Aynur Məmmədovanın sözlərinə görə, bu zəhərlənmələr yüngül, orta və ağır dərəcəli olmaqla üç qrupa bölünür. Yüngül dərəcəli zəhərlənmələrdə, adətən, ciddi klinik əlamətlər müşahidə edilmir. Xəstələrdə yüngül başağrıları, halsızlıq və yorğunluq hiss olunur. Bu mərhələdə qanda karboksihemoglobin miqdarı 15 faizə qədər olur və əksər hallarda tibbi yardıma ehtiyac yaranmır. Orta dərəcəli dən qazı zəhərlənmələrində əlamətlər daha kəskin olur. Ürəkbulanma, qusma, güclü başağrıları, halsızlıq və bəzən qısamüddətli huş itirilməsi müşahidə edilir. Bu zaman qanda karboksihemoglobin (CoHB) miqdarı 35 faizə çatır. Zərərçəkən çox vaxt kömək olmadan qapalı məkəndən çıxıb bilmir və bu mərhələdə vaxtında müdaxilə olunmazsa, vəziyyət sürətlə ağırlaşır. Ağır dərəcəli zəhərlənmələr zamanı xəstə huşunu tam itirir, qıcolmalar baş verir, tənəffüs və ürək çatışmazlığı yaranır. "CoHB"-nin miqdarı 50-55 faizə çatdıqda ölüm riski son dərəcə yüksək olur. Ağır hallarda isə qeyri-iradi qusmalar baş verir və huşsuz vəziyyətdə olan xəstələrdə qusuntu kütləsi tənəffüs yollarını bağlayaraq boğulmaya səbəb ola bilər. Bu hal aspirasiya adlanır və çox vaxt ölümcül nəticə ilə yekunlaşır.

Həkim-toksikoloq dən qazı zəhərlənməsi zamanı ilkin tibbi yardımın düzgün göstərilməsinin həyati əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb: "İlk növbədə zərərçəkən dərhal təhlükəli mühitdən uzaqlaşdırılmalı və təmiz havaya çıxarılmalıdır. Yuxarı tənəffüs yolları selikdən təmizlənməli, nəfəs dayanıbsa, suni tənəffüs verilməlidir. Eyni zamanda təcili tibbi yardım çağırılmalıdır".

Mütəxəssis bildirib ki, dən qazı zəhərlənmələri xüsusilə azyaşlılar, yaşlılar, hamilə qadınlar və xroniki xəstəlikləri olan şəxslər üçün daha təhlükəlidir. Risk qrupuna daxil olmayan insanlar belə bəzən bu zəhərlənmələrin ağır fəsadları ilə üzləşə bilərlər. Bu fəsadlar karlıq, korluq, əqli zəiflik və hərəkət pozğunluğu kimi nevroloji əlamətlərlə özünü göstərə bilər. Beynin hansı hissəsinin zədələnməsindən asılı olaraq bu pozuntular müvəqqəti və ya ömürlük ola bilər.

Aynur Məmmədova soyuq günlərin yeni başladığını nəzərə alaraq vətəndaşları daha diqqətli olmağa çağırıb. O qeyd edib ki, qaz cihazlarından düzgün istifadə, təhlükəsizlik qaydalarına ciddi əməl edilməsi, tüstü bacalarının vaxtında təmizlənməsi və dən qazı detektorlarının quraşdırılması ilə bu səssiz təhlükənin qarşısını almaq mümkündür.

Ülkar XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuat yayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik -156 (yüz əlli altı) manat
6 aylıq - 78 (yetmiş səkkiz) manat
3 aylıq - 39 (otuz doqquz) manat
1 aylıq - 13 (on üç) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Azərbaycan tranzit marşrutlarında riskləri necə diversifikasiya edə bilər?

Zəngəzur dəhlizi nəqliyyat marşrutlarının şəxələndirilməsinin mühüm tərkib hissəsidir. Azərbaycan üzərindən keçən tranzit yollar mövcuddur və rəsmi Bakı bu marşrutların həm strateji əhəmiyyətini, həm də yarada biləcəyi riskləri aydın şəkildə dərk edir.

Nəqliyyat üzrə ekspert Rəuf Ağamirzəyev AZƏRTAC-a açıqlamasında bildirib ki, əsas sual mümkün risklər yarandığı halda alternativlərin olub-olmamasıdır.

Onun sözlərinə görə, bu alternativlər mövcuddur və Zəngəzur dəhlizi məhz buna görə prioritetdir. Ekspert bildirib ki, hər hansı risk yaranarsa, Azərbaycan həm sərənsin, həm də yük daşımaqlarının təhlükəsiz və fəsiləsiz həyata keçirilməsi üçün Zəngəzur dəhlizini təkliif edir.

"Əgər Zəngəzur istiqamətində də müəyyən risklər meydana çıxarsa, daşıma-

ların Gürcüstan üzərindən yenidən şəxələndirilməsi mümkündür. Ümumilikdə isə Cənubi Qafqaz coğrafi baxımdan kiçik region olsa da, inkişaf etmiş və şəxələnməmiş nəqliyyat infrastrukturuna sayəsində onun əhəmiyyəti xeyli artır və region qitələrarası bağlantıda mühüm rol oynayır. Bu marşrutlar bir-birini tamamlayır. Həm Gürcüstan istiqamətindən Zəngəzura gedən, həm də Zəngəzurdan Bakı-Tbilisi-Qars və Gürcüstan istiqamətinə uzanan yollar vahid nəqliyyat karkası formalaşdırır".

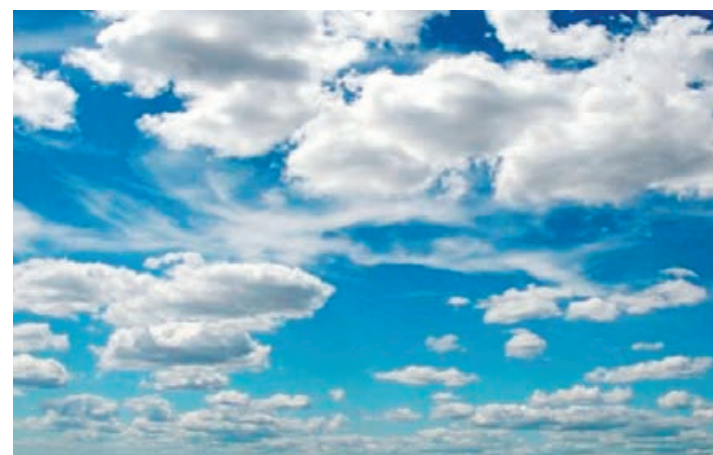
Hava əsasən yağmursuz keçəcək

Azərbaycanda bu günə gözələnən hava şəraiti açıqlanmış.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Cənub-qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 3-6, gündüz 7-11 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 774 millimetr civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 70-75, gündüz 60-65 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə az yağmtılı olacağı, qar yağacağı ehtimalı var. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 1 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 7-12 dərəcə isti, dağlarda gecə 7-10 dərəcə şaxta, gündüz 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti olacaq. Gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə yolların buz bağlamaq ehtimalı var.

Naxçıvan şəhərində, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şurda hava əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq duman

olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5 dərəcə şaxta, gündüz 5-9 dərəcə isti, dağlarda gecə 7-10 dərəcə şaxta, gündüz 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Xankəndi şəhərində, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Füzuli, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy, Göygöldə hava əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7 dərəcə şaxta, gündüz 2-7 dərəcə isti olacağı bildirilir. Gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə yolların buz bağlamaq ehtimalı var.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilanda hava əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq duman olacaq.

Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 3-8 dərəcə şaxta, gündüz 2-7 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə yolların buz bağlamaq ehtimalı var.

Gəncə və Naftalan şəhərlərində, Qazax, Samux, Goranboy, Tərtər, Şəmkir, Tovuz rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-5 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti, gündüz 7-10 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıl, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusarda hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə az yağmtılı olacağı, qar yağacağı ehtimalı var. Aralıq duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5 dərəcə şaxta, gündüz 5-9 dərəcə isti, dağlarda gecə 7-10 dərəcə şaxta, gündüz 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 7-12 dərəcə isti olacaq.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Cəlilabadda hava əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-5, gündüz 5-9 dərəcə isti, dağlarda gecə 1 dərəcə şaxtadan 4 dərəcəyədək isti, gündüz 0-3 dərəcə isti olacağı bildirilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi Zakir Qaralova qardaşı

TAHİR QARALOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4120
Sifariş 2540

Qiyməti 60 qəpik

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Məsəl kitab	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl kitab müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-40-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompiuter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilməmişdir

Qəzetə dərəcə üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır